

Opinnäytetyö (YAMK)

Turun ammattikorkeakoulu

Teknologiaosaamisen johtaminen

2016

Marko Peräkylä

LOGISTIIKKA-ALAN OSAAMISTARPEIDEN KARTOITUS PÄÄKAUPUNKISEUDULLA

OPINNÄYTETYÖ (YAMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Teknologiaosaamisen johtaminen

2016 / 56 sivua.

Ohjaajat: Yliopettaja Timo Tolmunen, opetusalaohjaaja Ismo Hämäläinen

Marko Peräkylä

LOGISTIIKKA-ALAN OSAAMISTARPEIDEN KARTOITUS PÄÄKAUPUNKISEUDULLA

Näyttötutkintojärjestelmä perustuu työelämän työtehtäviin. Näyttötutkinto koostuu osista ja yksi tutkinnonosa vastaa työelämän työprosessia tai tehtäväkokonaisuutta. Tämän tutkimuksen tarkoitus oli selvittää, miten yritykset kokevat moniosaajuuden varastoalan ammattimaisen työn teon kannalta. Asiaa tutkittiin määrättyjen näyttötutkintojen ja tutkinnon osien rajoissa. Lisäksi tavoitteen oli tutkia, onko kohderyhmään valituilla yrityksillä itsellään koulutustarpeita tutkimukseen valittujen tutkinnon osien mukaisissa asioissa.

Tutkimuksessa käytettiin pääosin määrällistä tutkimusmenetelmää, mutta pohdintaa tehtiin myös laadullisin perustein. Tutkimus toteutettiin Webropol -kyselynä. Tutkimuksen taustatietoina käytettiin aiemmin tehtyä opinnäytetyötä, alan kirjallisuutta, Opetushallituksen ohjeistuksia sekä erityisesti Etelä-Suomen logistiikkakeskusjärjestelmän kehittämishankkeen (EsLogC) tuloksia, joista saatiin vertailuaineistoa.

Tutkimuksen perusteella saatiin tietoa osaamistarpeista, jotka poikkeavat nykyisistä varastoalan ammattitutkinnon osaamisvaatimuksista. Keskeisiä uusia osaamisvaatimuksia ovat tilaustoimintaprosessin hoitamiseen liittyvät taidot, tietotekninen osaaminen, asiakastyö, työn suunnitteluun ja organisointiin sekä perehdyttämiseen liittyvä osaaminen. Lisäksi saatiin tietoa pääkaupunkiseudun yritysten koulutustarpeista.

Saatua tietoa hyödynnetään Vantaan ammattiopisto Varian koulutuksen suunnittelussa. Tulokset ovat myös tausta-aineistoa Opetushallituksen asettamalle työryhmälle, jonka tavoitteena on uusia varastoalan ammattitutkinnon perusteet.

ASIASANAT:

Varastotyö, varastointi, logistiikka, logistiikka-ala, näyttötutkinto, aikuiskoulutus

MASTER'S THESIS | ABSTRACT

Degree Program in Technological Competence Management

2016 | 56 pages

Instructors: Timo Tolmunen, Principal Lecturer, Ismo Hämäläinen, Director

Marko Peräkylä

HELSINKI METROPOLITAN AREA COMPETENCE DEMANDS IN LOGISTICS

Competence based qualification system is based on job tasks. Qualification includes different amount of modules, and one module is equal to a specified task or work process. The aim of this Thesis was to explore competence demands of the professional warehouse worker and observe if differences compared to the qualification requirements of Further Qualification in Warehousing are found. The aim of this study was also to explore what kind of competence private business needs referring to the selected modules.

The method used was a questionnaire-based survey. Instructions of the Finnish National Board of Education, the previous thesis referring to the topic, the literature in the field of logistics and The Project of Developing South Finland Logistics Centre Structure (EsLogC) were chosen as sources of information.

As a result, competence demands which differ from the present modules of the Further Qualification in Warehousing were found. Such competences were supply chain activities, information technology system skills, customer service, work planning and familiarization.

The results are utilized for adult education planning at Vantaa Vocational College Varia. The results are also a part of the information sources to reform the qualifications requirements of the Further Qualification in Warehousing.

KEYWORDS:

Warehouse workers, storage, logistics, field of logistics, competence based qualifications, adult education

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ	9
2.1 Näyttötutkinnot	10
2.2 Näyttötutkintojen rakenne	11
2.2.1 Tutkinnon osat ja osaamisalat	12
2.2.2 Ammattitaitovaatimukset	13
2.2.3 Arvioinnin kriteerit	13
3 TUTKIMUSONGELMAN MÄÄRITTELY JA TAVOITE	14
3.1 Tutkimuksen kohteena olevat tutkinnot ja tutkinnon osat	15
3.1.1 Ulkomaankaupan ammattitutkinto	16
3.1.2 Myynnin ammattitutkinto	17
3.1.3 Viestinvälitys- ja logistiikkapalveluiden ammattitutkinto	18
3.1.4 Auto- ja kuljetusalan työnjohdon at	19
3.1.5 Varastoalan ammattitutkinto	20
3.2 Yhteenveto tutkimuksen kohteena olevista tutkinnon osista	22
4 TUTKIMUSMENETELMÄT JA KYSELYN ANALYSOINTI	23
4.1 Webropol kysely 1 analysointi	25
4.1.1 Tavarán vastaanotto	26
4.1.2 Tavarán lähetys	27
4.1.3 Tavarán säilytys ja keräily	28
4.1.4 Varastoinnin ohjaus ja suunnittelu	29
4.1.5 Tilaus-toimitusketju	29
4.1.6 Asiakastyön hoitaminen viestinvälitys- ja logistiikkapalveluissa	30
4.1.7 Viestinvälitys- ja logistiikkapalvelujen tilaus- ja toimitusprosessien hoitaminen	31
4.1.8 Varasto- ja terminaalitoimintojen organisointi	31
4.1.9 Työssäoppimisen ohjaaminen	32
4.1.10 Kuljetustoimintojen suunnittelu ja organisointi	33
4.1.11 Vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely	34

4.1.12 Esimiesvalmiudet	34
4.1.13 Varastotoimintoihin liittyvät ajojärjestelyt	35
4.1.14 Kehitystehtävän suunnittelu	36
4.1.15 Jakelupalvelun tuottaminen viestinvälitys- ja logistiikkapalveluissa	37
4.1.16 Huolintatoimeksiantojen hoitaminen	37
4.1.17 Tuoteryhmän hoitaminen	38
4.1.18 Myynnin toteuttaminen	39
4.1.19 Kauppasopimuksen toteuttaminen	39
4.1.20 Tullaustoimenpiteet EU:n sisä- ja ulkokaupassa	40
4.1.21 Kansainvälisten yhteyksien hoitaminen	40
4.1.22 Kuljetusalan työnjohtajana toimiminen	41
4.1.23 Yrittäjyys	42
4.1.24 Markkinointitoimenpiteiden toteuttaminen	42
4.2 Webropol kysely 2 analysointi	43
5 POHDINTA	46
6 YHTEENVETO	54
LÄHTEET	56

LIITTEET

- Liite 1. Stadium Oy työpaikkailmoitus
- Liite 2. Tutkinnon osat ja perustetekstit
- Liite 3. Kyselylomake
- Liite 4. Bisnode-haun kohderyhmät

1 JOHDANTO

Näyttötutkinnon ovat virallisia Opetushallituksen hyväksymiä tutkintoja. Näyttötutkintojen keskeinen ajatus on että niitä suoritetaan aidoissa työelämän tehtävissä. Tutkinnon suorittamista ei siis tehdä esimerkiksi oppilaitoksessa suorittamalla kirjallinen koe, vaan tutkinnon vaatima osaaminen osoitetaan pääasiallisesti aina työpaikalla työtä tekemällä. Tutkinnon suorittamiseksi täytyy suorittaa tutkinnon perusteiden mukaiset pakolliset tutkinnon osat sekä valinnaisia tutkinnon osia niin monta kuin tutkinnon muodostumissäännössä määrätään. Esimerkiksi varastoalan ammattitutkinnossa on suoritettava viisi pakollista tutkinnon osaa ja vähintään yksi valinnainen tutkinnon osa. Tutkinnolla tarkoitetaan sellaista tutkinnon osien kokonaisuutta, joka oikeuttaa tutkintotodistuksen saamiseen. Tutkinnon osalla tarkoitetaan työelämän työtehtävä kokonaisuutta tai työprosessia. Yksittäisiä tutkinnon osia on myös mahdollista suorittaa jolloin myönnetään osatutkintotodistus. Tutkinto ja tutkinnon osat on kuvattu Opetushallituksen hyväksymässä tutkinnon perusteet -asiakirjassa. Tutkintoja ja tutkinnon osia suoritetaan ja arvioidaan tutkinnon perusteissa määrätyllä tavalla.

Tutkinnon muodostumissäännöllä tarkoitetaan siis tutkinnon muodostumisen rakennetta, joka on määrätty tutkinnon perusteissa. Tutkintokokonaisuus on suoritettava siten kun se on tutkinnon perusteissa määrätty. Jos tutkinnon perusteissa ei ole mainittu että siihen voidaan sisällyttää tutkinnon osia jostain toisesta tutkinnosta, niin sitä ei voi tehdä. Tällöin tutkinnon suorittajan ainoa mahdollisuus on hakeutua erikseen suorittamaan toista tutkintoa ja hankkia haluamaansa osaamista sitä kautta. Koulutuksen ja tutkinnon suorittamisen kannalta tämä aiheuttaa opiskelijalle ylimääräistä byrokratiaa. Koulutuksen ja tutkinnon järjestäjälle tämä on myös ongelma, koska eri tutkintoja hallinnoi eri tutkintotoimikunnat. Tutkintotoimikunta on Opetushallituksen asettama viranomaiselin, joka myöntää tutkintojen järjestämislupia ja valvoo tutkintojen suorittamista sekä niiden laatua. Käytännössä tutkinnon järjestäjän (oppilaitos tai muu koulutuksen järjestäjä) täytyy edellä mainitussa tapauksessa kirjata opiskelija toiseen tutkintoon hakeutuneeksi, hyväksytyksi, määritellä henkilökohtainen opintosuunnitelma, tutkinnon suoritus suunnitelma sekä toimittaa tutkinnon suorittamisen jälkeen dokumentit tutkintotoimikunnalle. Jos kaksi eri tutkintoa on eri tutkintotoimikuntien hallinnoimia, toimitetaan dokumentit sille tutkintotoimikunnalle jonka toimialaan tutkinto kuuluu. Tutkinnon suorittaja saa tällaisia tapauksissa kaksi tutkintotodistusta, samaan tutkintotodistukseen tutkinnon osia ei saa kirjata. Uusimissa tutkinnon perusteissa tätä ongelmaa on poistettu

siten, että valinnaisissa tutkinnon osissa on mahdollisuus valita tutkinnon osa toisesta tutkinnosta. Tutkintotoimikunnat vastaavat kuitenkin edelleen omien alojensa tutkinnoista ja niihin liittyvästä viranomaistoiminnasta todistuksien suhteen.

Moniosaajalla tarkoitetaan henkilöä, joka osaa tehdä monen alan työtä tai useita oman alan erilaisia töitä. (Kotimaisten kielten keskus, 2016) Julkisuudessa on yleisesti keskustelua nykypäivän osaamisvaatimuksista ja siitä että työntekijöiden tulisi kyetä tekemään monenlaista työtä. Varastoalalla tämä moniosaajuuden vaatimus tulee esille mm. työpaikkailmoituksissa. Esimerkiksi kaupan alan työpaikkailmoituksissa (Liite 1) voidaan hakea varastotyöntekijää jolta odotetaan varastotyön ja varastonhallintaohjelmien osaamisen lisäksi kykyä toimia myymälässä myyjänä ja jonka on hallittava myös asiakaspalvelu- ja myyntitaidot. Lisäksi jokaisen yrityksen oma toimiala ja tuotteet voivat asettaa erityisvaatimuksia osaamiselle kuten esimerkiksi urheilutuotteiden ja urheilullisen elämäntavan tuntemus.

Tämän tutkimuksen tarkoitus oli selvittää, miten yritykset kokevat moniosaajuuden varastoalan ammattimaisen työn teon kannalta. Täytyisikö tutkinnon suorittajien saada valita erilaisia työkokonaisuuksia, tutkinnon osia, laajemmasta tarjonnasta. Lisäksi tavoitteena oli tutkia, onko kohderyhmään valituilla yrityksillä koulutustarpeita tutkimukseen valittujen tutkinnon osien mukaisissa asioissa.

Tutkimukseen valittiin logistiikka-alaan läheisesti liittyviä ammattitutkintoja ja tutkinnon osia. Arkikielessä logistiikka sanalla monesti tarkoitetaan tavaroiden fyysistä kuljetusta ja varastointia. Alan kirjallisuudessa logistiikka on käsitteenä laajempi ja se sisältää tavaran kuljettamisen ja varastonnin lisäksi materiaalivirran ohjaamista kuten siihen liittyvän tiedon välittämistä, käsittelyä sekä materiaalivirtaan liittyvän pääoman hallintaa. Yrityksen työtehtävien näkökulmasta tämä tarkoittaa erityisesti myynnin ja oston työtehtäviin liittyviä töitä, koska niissä tehdään päätöksiä toimituserien koosta, toimitusaikatauluista ja käytettävistä kuljetusmuodoista sekä osto- että myyntitoimitusten osalta. Näyttötutkintojärjestelmän mukaisia tutkintoja on kolmentasoisia: perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja. Tämä tutkimus tehtiin ammattitutkintotasolla, joka yleisesti määritellään kokeneen ammattityöntekijän tutkintotasoksi. Erikoisammattitutkinnot painottuvat esimiestyöskentelyyn ja perustutkinnoissa saavutetaan laaja-alaiset valmiudet ammatissa kehittymiseen.

Yksi aiemmin tehtyjä tutkimuksia on Heli Halosen tekemä Tulevaisuuden osaamistarpeet varastoalalla. (Halonen, 2013) Tutkimuksessa selvitettiin varastoalan osaamistar-

peita lähitulevaisuudessa vuonna 2015 ja pitkällä aikavälillä vuonna 2025. Alan osaamisvaatimuksia on sivuttu myös Etelä-Suomen logistiikkakeskusjärjestelmän kehittämishankkeessa (EsLogC), jossa tuotettiin uutta tietoa logistiikkakeskuksista ja kehitettiin logistiikkakeskusten toimintaa 20 erillisessä projektissa. Hankkeessa tutkittiin myös logistiikkakeskusten työntekijöiden osaamisvaatimuksia. Halosen tutkimuksessa ja EsLogC -hankkeessa on keskitytty työntekijöiden osaamistarpeisiin työn vaatimusten lähtökohdista ja tulokset ovatkin tärkeitä sekä nykyisen osaamistarpeen että tulevaisuuden osaamistarpeiden määrittelyssä ja sekä tutkintojen perusteiden kehittämisessä ja uudistamistyössä. (Laitinen & Pulli, 2012)

Tämä tutkimus on tehty eri näkökulmasta eli nykyisten olemassa olevien tutkintorakenteiden lähtökohdasta. Tässä tutkimuksessa on tutkittu minkälaista osaamista yritykset tarvitsevat varastoalan ammattilaisilta tutkinnon osien mukaisissa työtehtävissä. Toisen sanoen tarvitaanko mahdollisuutta valita eri tutkinnoista osaamiskokonaisuuksia varastoalan ammattilaiselle kuten esimerkiksi myynnin ammattitutkinnosta myynnin toteuttaminen -tutkinnon osa.

2 SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

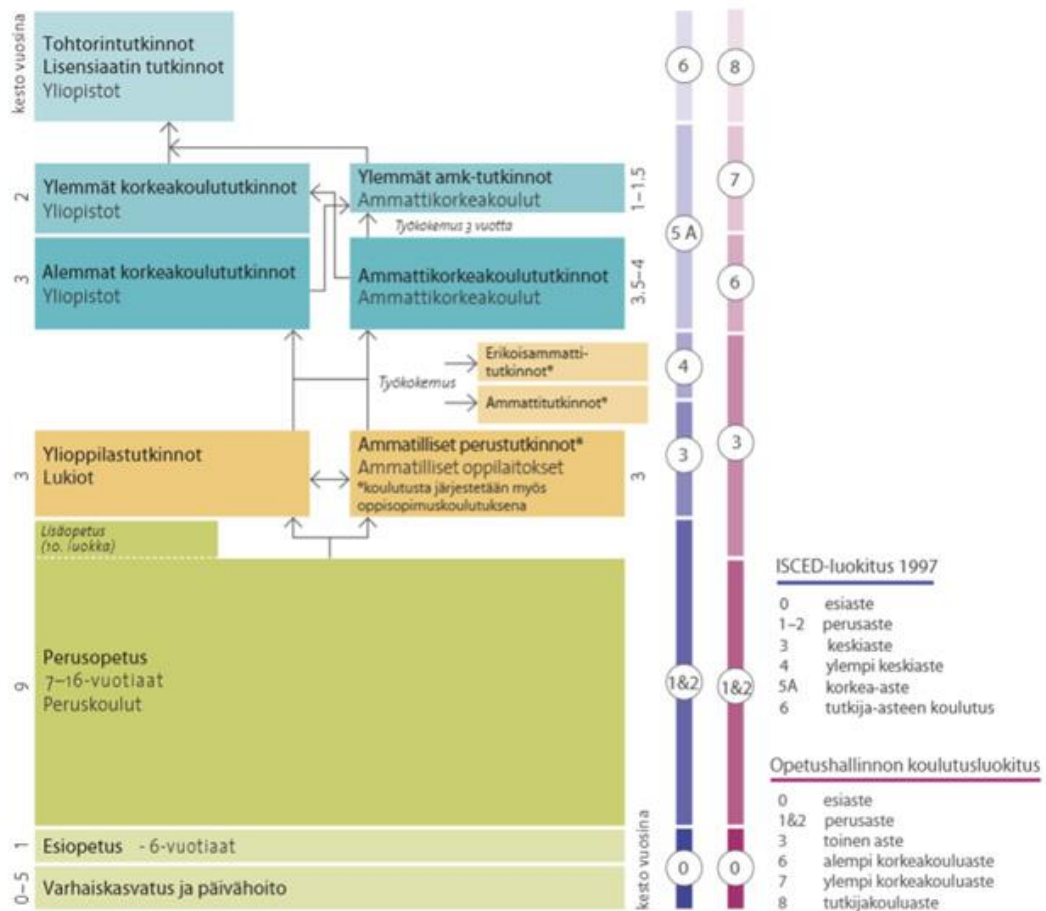
Suomen koulutusjärjestelmä sisältää kaikki koulutustasot varhaiskasvatuksesta tohtoritutkintoihin asti. Koulutusjärjestelmässä (kuva 1) on kuvattu eri koulutustasojen kestot vuosina. Koulutukset ovat kaikki sidottu aikaan pois lukien lisensiaatin ja tohtorin tutkinnot.

Lisäksi virallisen koulutusjärjestelmän rinnalla on ns. vapaa sivistystyö, johon lasketaan mukaan mm. kansalaisopistot, kansanopistot, kesäyliopistot, opintokeskukset ja liikunnan koulutuskeskukset.

Koulutusasteet on jaettu tasoluokkiin sekä kansainvälisellä ISCED - luokituksella että kotimaisella Opetushallituksen määrittelemällä luokituksella. International Standard Classification of Education -luokitus (ISCED) on United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization -järjestön (UNESCO) määrittelemä kansainvälinen koulutuksien luokitusjärjestelmä. Eri maiden koulutusjärjestelmät ja tutkinnot eroavat toisistaan ja niitä voi olla vaikea verrata toisiinsa. Luokituksen tarkoitus on mahdollistaa eri maissa suoritettujen tutkintojen vertailu kansainvälisesti. UNESCO:n jäsenet ovat virallisesti hyväksyneet ISCED -luokitusjärjestelmän. (Unesco, 2016) Opetushallitus on määritellyt kansallisen luokitusjärjestelmän, jonka vastaavuus ISCED -luokitukseen selviää kuvasta 1. Lisäksi koulutuksien luokittelussa käytetään Eurooppalaista European Qualifications Framework -luokista (EFQ), jonka soveltamisesta kansallisesti vastaa Opetushallitus. Tämän luokituksen tarkoituksena on edistää eurooppalaista tutkintojen tunnistamista Eurooppalaisten maiden välillä sekä edesauttaa kansalaisten liikkuvuutta ja elinikäistä oppimista. (Opetushallitus, 2016)

Näyttötutkintojärjestelmän mukaiset tutkinnot sijoittuvat kansainvälisen ISCED - luokituksen tasolle 3 ja 4. Kotimaisessa luokituksessa näyttötutkinnot luokitellaan tasolle 3. Eurooppalaisessa EFQ -luokituksessa näyttötutkintoja on ehdotettu luokiteltavaksi tasolle 4. EFQ -luokituksen periaatteita on ehdotettu myös kansallisen luokitusjärjestelmän perustaksi. (Opetusministeriö, 2009, s.51) Näyttötutkintojärjestelmän mukaisissa tutkinnoissa ei koulutuksen kestolle ole määritelty suoritusaikaa, koska ko. tutkintoja on mahdollista suorittaa työelämässä tai muualla hankitun osaamisen perusteella.

Suomen koulutusjärjestelmä

Kuva 1: Suomen koulutusjärjestelmä (Opetusministeriö, 2015)

2.1 Näyttötutkinnot

Näyttötutkintojärjestelmä tarjoaa aikuisväestölle joustavan tavan osoittaa, uudistaa ja ylläpitää ammatillista osaamistaan tai työtehtävien vaihtuessa pätevyitä myös uuteen ammattiin. Järjestelmän etuna on erityisesti se, että henkilön ammatillinen osaaminen voidaan sen avulla kansallisesti ja laadullisesti tunnustaa riippumatta siitä, onko osaaminen kertynyt työkokemuksen, opintojen tai muun toiminnan kautta. Näyttötutkintojärjestelmässä tunnustetaan eri tavoilla hankittu osaaminen. Näyttötutkintoina voidaan suorittaa ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja. Ammatillinen perustutkinto voidaan suorittaa myös ammatillisena peruskoulutuksena. Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla näyttötutkinnon perusteissa määritelty ammatti-

taito tutkintotilaisuuksissa. Tutkintotilaisuuksiin voi osallistua ammattitaidon hankkimistavasta riippumatta. (Opetushallitus 2015, s.11)

Tutkinnon perusteet on Opetushallituksen määräys. Perusteissa määritellään tutkinnon suorittajan osaamistaso. Tutkinnon perusteet varmistavat, että hyväksytyt tutkintosuoritukset ovat kansallisesti samantasoisia.

Ammatillisessa perustutkinnossa osoitetaan laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet alan eri tehtäviin sekä erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito vähintään yhdellä osa-alueella. (Opetushallitus 2015, s.11)

Ammattitutkinnossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammatiosaamista, joka on perustutkintoa syvempää tai kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin. (Opetushallitus 2015, s.14). Ammattitutkinnot soveltuvat jo työkokemusta hankkineen henkilön osaamisen tunnustamiseen sekä osaamisen päivittämiseen ja ammattitaidon kehittämiseen. Ammattitutkinto voi olla myös ensimmäinen väylä kyseisessä ammatissa tarvittavan ammattitaidon osoittamiseen. Ammattitutkinnon suorittanut kykenee hoitamaan ammattialansa tehtävät itsenäisesti muuttuvissakin toimintaympäristöissä. Lisäksi hän kykenee opastamaan muita ja valvomaan muiden suorittamia tehtäviä. Ammattitutkinto voi rakentua perustutkinnossa määritellyn osaamisen päälle, edellyttää perustutkintoa syvällisempää tietoperustaa ja kehittyneempiä käytännön taitoja tai kohdistua perustutkintoa kapeammalle ammattialalle. (Opetushallitus 2014, s.3)

Erikoisammattitutkinnossa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammatiosaamista, joka on syvällistä ammatinhallintaa tai monialaista osaamista. Näyttötutkinnot muodostuvat ammatillisista tutkinnon osista.

Tutkinnon perusteita noudattavat työelämän tahot, tutkintotoimikunnat, tutkinnon suorittajat, koulutuksen ja näyttötutkinnon järjestäjät sekä tutkintosuoritusten arvioijat. (Opetushallitus 2014, s.3)

2.2 Näyttötutkintojen rakenne

Tutkintorakenteesta päättää opetus- ja kulttuuriministeriö. Näyttötutkintojen nimet ja tutkintonimikkeet on suojattu siten kuin ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa (630/1998, 45 §) ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998, 12 e §) säädetään. (Opetushallitus 2015, s.12)

Opetushallitus valmistelee tutkintorakenteen muutamista koskevia esityksiä. Tutkintoon tai siihen sisältyvään osaamisalaan sisältyy vähintään yksi pakollinen tutkinnon osa ja vähintään yksi valinnainen tutkinnon osa. Näyttötutkintona suoritettavien ammatillisten perustutkintojen, ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen sekä em. tutkintoihin sisältyvien tutkinnon osien laajuutta ei määritellä osaamispisteinä. (Opetushallitus 2015, s.14)

2.2.1 Tutkinnon osat ja osaamisalat

Tutkinnot osat laaditaan vastaamaan työelämän toiminta- ja tehtäväkokonaisuuksia ja niissä vaadittavaa osaamista. Tutkinnon osien määrä määrittyy muun muassa tutkinnon laajuuden mukaan (spesifi vai laaja tutkinto). Tutkinnon perusteissa tulee olla vähintään kolme tutkinnon osaa. Tutkinnon osa on itsenäinen työelämälähtöinen kokonaisuus. Tutkinto voi sisältää osaamisaloja, jos se on tutkinnon muodostumisen selkeyden tai työelämän kannalta tarpeen. Jos tutkinnon perusteisiin tulee osaamisaloja, niitä tulee olla vähintään kaksi. (Opetushallitus 2014, s.4)

Tutkinnon osien laadintaa määrittävät seuraavat kriteerit:

- Näyttötutkinnoissa on ainoastaan **ammattillisia** tutkinnon osia
- Tutkinnon osat muodostuvat **työelämän** nykyisten ja ennakoitujen tarpeiden pohjalta
- Tutkinnon osa muodostaa selkeän **työprosessin** tai **tehtäväkokonaisuuden**
- Tutkinnon osa on **itsenäisesti arvioitava** kokonaisuus, vaikka ammattitaito osoitettaisiin jonkin toisen tutkinnon osan yhteydessä
- Tutkinnon osien mukainen ammattitaito on osoitettavissa **aidoissa työelämätilanteissa**.

Tutkinnon osat nimetään vastaamaan työelämän toimintaprosesseja. Tutkinnon osat nimetään toimintana ja tarvittaessa nimessä voi näkyä tutkinnon ala (esimerkiksi yrittäjänä toimimisen sijaan tutkinnon osaan kytkentä alaan: luonnontuotealan yrittäjänä toimiminen). Tutkinnon osat numeroidaan juoksevasti (tutkinnon osa 1, tutkinnon osa 2 jne.). Mahdolliset osaamisalat nimetään työelämän tarpeiden mukaisesti. Pääsääntöisesti osaamisalat nimetään alan tai toiminnon mukaan, mutta tarvittaessa osaamisalat voidaan nimetä myös tekijän mukaan. (Opetushallitus 2014, s.4)

Tutkinnon muodostumisella tarkoitetaan tutkinnon muodostumissääntöjä. Niillä määritellään, mitkä ovat tutkintotodistuksen saamiseksi suoritettavat pakolliset tutkinnon osat, mahdolliset osaamisalakohtaiset pakolliset tutkinnot osat sekä valinnaiset tutkinnon osat. Tutkinnon muodostumissäännöillä määrätään myös se, voiko toiselta osaamisalalta valita tutkinnon osia. Tutkintoon tai siihen sisältyvään osaamisalaan sisältyy vähintään yksi pakollinen tutkinnon osa ja vähintään yksi valinnainen tutkinnon osa. (Opetushallitus 2014, s.5)

2.2.2 Ammattitaitovaatimukset

Tutkinnon osassa vaadittava osaaminen kuvataan **ammattitaitovaatimuksina**. Ammattitaitovaatimuksia tulee olla tutkinnon osassa useampia kuin yksi ja ne kirjataan tutkinnon suorittajan osaamisena. Tutkinnon osa katsotaan suoritetuksi, kun tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa ammattitaitovaatimuksissa kuvatun osaamisen. Ammattitaitovaatimukset laaditaan siten, että ne muodostavat selkeän kuvan tutkinnon osan työprosessista tai tehtäväkokonaisuudesta. (Opetushallitus 2014, s.13)

2.2.3 Arvioinnin kriteerit

Arvioinnin kriteereillä määritellään tarkemmin ammattitaitovaatimuksien vaatima osaamisen taso ja se mitä tehdään, miten ja millaisella määrällisellä tai laadullisella tasolla. Ammattitaidon osoittaminen täytyy tehdä kaikkien kriteerien osalta. Kriteereissä voi olla myös aikaansaadun tuotteen tai palvelun laadun määrittäviä kriteereitä. Kriteerit voivat sisältää myös vaatimuksia siitä millaiseen tietoon osaaminen perustuu. Ammattitutkinnoissa kriteerit määrittelevät hyväksytyt tutkintosuorituksen rajan. Numeerista arviointiasteikkoa ei ole vaan tutkintosuorituksen arvioidaan joko hyväksytyksi tai hylätyksi edellä mainittujen kriteereihin perustuen. (Opetushallitus. 2016, s.14)

3 TUTKIMUSONGELMAN MÄÄRITTELY JA TAVOITE

Näyttötutkintojärjestelmään kuuluvien tutkintojen tulisi vastata työelämän työtehtäviä (prosesseja) sekä tiettyä ammattiosaamista. Nykypäivän muutoksen keskellä on moniosaajuus noussut vahvasti esille. Esimerkiksi ESLogC -hankkeesta julkaistussa Logistiikkakeskuksen käsikirjassa on selvitetty varastotyöntekijän osaamisvaatimuksia. Siinä todetaan, että yksi keskeinen varastotyöntekijän menestystekijä on moniosaajuus. (Lahtinen & Pulli, 175). Eri toimialoilla tarvitaan hyvin erilaista osaamista ja tarvittava osaaminen ei välttämättä ole kuvattu varastoalan tutkinnoissa ja tutkinnon perusteissa. Näyttötutkintojen muodostumissäännöt antavat jonkin verran vaihtoehtoja ja valintamahdollisuuksia, mutta käytännössä valintamahdollisuudet ovat monesti heikkoja. Esimerkiksi varastoalan ammattitutkinnossa ei ole mahdollisuutta valita tutkinnon osia muista tutkinnoista, kuten myynnin-, huolinta- tai kuljetusalan tutkinnosta.

Arkikielessä logistiikka -sanalla tarkoitetaan useasti tavaroiden fyysistä kuljetusta ja varastointia. Alan kirjallisuudessa logistiikka on käsitteenä laajempi ja sisältää tavaran kuljettamisen ja varastonin lisäksi materiaalivirran ohjaamista, siihen liittyvän tiedon välittämistä, käsittelyä sekä materiaalivirtaan liittyvän pääoman hallintaa. Yrityksen työtehtävien näkökulmasta tämä tarkoittaa erityisesti myynnin ja oston työtehtäviin liittyviä töitä, koska niissä tehdään päätöksiä toimituserien koosta, toimitusaikatauluista ja käytettävistä kuljetusmuodoista sekä osto- että myyntitoimitusten osalta.

Simo Hokkanen käsittelee logistiikka-määritelmää kirjassaan Johdatus logistiseen ajatteluun. Hokkanen toteaa kirjassaan että määritykset antavat kattavan yleiskuvan logistiikan sisällöstä, mutta niiden sisällöt eivät avaudu välttämättä muille kuin alan ammattilaisille. (Hokkanen 2011, 12) Kun Hokkasen mainitsemia määritelmiä verrataan, löydetään niistä yhtenäisyys jota voidaan kuvata sanalla prosessi. Kirjassa mainitut määritelmät käsittelevät materiaalivirtaa ja siihen liittyviä asioita prosessinäkökulmasta. Logistiikkaan liittyviksi prosesseiksi mainitaan mm. materiaali-, tieto-, pääomavirta, hankinta, tuotanto, jakelu, kierrätys, huolto, tukipalvelu, varastointi, kuljetus ja lisäarvopalvelu.

Logistiikan käsite on siis alan kirjallisuudessakin määritelty hyvin laaja-alaiseksi ja kattaa yritystoiminnan näkökulmasta katsottaessa monia eri toimintoja. Onko niin, että logistiikka-alan työntekijöiltä vaaditaan monenlaista osaamista? Onko moniosaajuudelle tarvetta työnantajien näkökulmasta tarkasteltuna? Tutkimuksen tavoitteena oli tutkia

logistiikka-alalla erityisesti varastoalan osaamistarpeita ja määritellä onko nykyisissä tutkinnoissa ja tutkinnon osissa sellaisia osia joita elinkeinoelämä tarvitsisi riippumatta tutkintojen muodostumisen määrittävistä rajoituksista huolimatta ja toisaalta onko nykyisissä tutkinnoissa sellaisia osia jotka palvelevat tätä tarkoitusta. Tutkimuksen näkökulmaksi määriteltiin varastotyön näkökulma, jotta tutkimuksen laajuus pysyisi hallittuna. Jos asiaa haluttaisiin tutkia erilaisista tai jopa kaikista logistiikka-alan ammattien tarpeista, laajenisi tutkimus kohtuuttomasti. Logistiikka-alaan kuuluviksi ammateiksi edellä mainitun logistiikka määrittelyn ja prosessinäkökulman perusteella voidaan lukea esimerkiksi varastonhoitaja, kuljettaja, ajojärjestelijä huolitsija, ostaja ja myyjä. Näissä kaikissa ammateissa tehdään päätöksiä materiaalivirtaan liittyvistä asioista ja juuri materiaalivirta ja sen ohjaus on yksi keskeisimpiä asioita logistiikasta puhuttaessa.

Toisena tavoitteena oli kartoittaa, tarvitseeko elinkeinoelämä koulutusta joistain tutkimuksessa mukana olevien tutkinnon osien mukaisesta osaamisesta kun huomioidaan vain yrityksen omat tarpeet.

3.1 Tutkimuksen kohteena olevat tutkinnot ja tutkinnon osat

Näyttötutkintoja on yhteensä noin 450 kappaletta. Tutkimukseen valittiin mukaan 5 eri tutkinnosta yhteensä 25 tutkinnon osaa. Valitut tutkinnon osat liittyvät läheisesti edellä mainittuihin logistiikan määritelmiin ja prosesseihin.

Tutkimuksen kohteena olevat tutkinnot, tutkinnon osat sekä niiden ammattitaitovaatimukset on lueteltu liitteessä 2. Kyseiset tutkinnot ja tutkinnon osat liittyvät läheisesti logistiikan määritelmään ja tutkimuksen kohteena olevaan varastotyöntekijän laajemman osaamisen määrittelyyn. Tutkinnon osan nimi on kirjoitettu numeroimattomana väliotsikkona (vahvistettuna) ja ammattitaitovaatimukset on sen jälkeen lueteltu yksittäin. Ammattitaitovaatimuksien alla on lisäksi luetetut ns. hyväksytyä suoritustasoa kuvaavien kriteerien ryhmittelyotsikot, joilla jaotellaan osaamista tiettyihin asiakokonaisuuksiin. Tutkintojen ammattitaitovaatimuksien ja kriteerien määrittelyjen perusteita on tarkemmin kohdassa 2.2.2 ja 2.2.3. Yleistäen voidaan todeta että tutkinnon osa kokonaisuudessaan yksi selkeä työtehtäväkokonaisuus. Esimerkiksi tavarantoimitus - tutkinnon osa tarkoittaa varastossa vastaanotto työtehtävän kokonaisuutta. Ammattitaitovaatimuksella kuvataan se osaaminen mitä tutkinnon suorittajalla pitää olla. Ammattitaitovaatimus on esimerkiksi se, että osaa tarkistaa saapuvan lähetyksen ja kirjata tuotteet vastaanotetuksi tietojärjestelmään. Kriteereillä määritellään taso jolla osaaminen

tulee olla. Esimerkiksi suorittaa tarkastuksen joutuisasti ja virheettömästi. Seuraavassa on kuvattu tutkimukseen mukaan otettujen tutkinnon osien keskeistä sisältöä.

3.1.1 Ulkomaankaupan ammattitutkinto

Alla on lueteltu Ulkomaankaupan ammattitutkinnosta tutkimukseen mukaan valittujen tutkinnon osien nimet sekä kuvattu tutkinnon osan keskeistä osaamista ammattitaitovaatimusten ja arvioinnin kohteiden perusteella. (Opetushallitus, 2012)

Kansainvälisten yhteyksien hoitaminen

Työtehtäväkokonaisuudella tarkoitetaan asiakkaisiin, toimittajiin ja yhteistyökumppaneiden välillä käytävää yhteydenpitoa kansainvälisen kaupan teon yhteydessä. Tutkinnon osassa painotetaan hankintatoiminnan sekä markkinoinnin perusteiden osaamista siten että pystyy avustamaan ko. tehtävissä. Yritystoiminnan globalisoituessa yhä useammin toimittajat tai asiakkaat sijaitsevat eri maissa ja kansainvälinen toiminta yleistyy.

Kauppasopimuksen toteuttaminen

Kauppasopimuksen toteuttaminen – tutkinnon osa sisältää erityisesti kansainvälisen kauppasopimuksen ehtojen toteuttamiseen käytännössä. Kaupan yhteydessä painottuu erityisesti toimituksen valmistelu, toimituksen järjestely ja toimituksen seuranta. Käytännössä tämä tarkoittaa kansainvälisten kuljetuksien järjestelyä ja kuljetuksien seurantaa sekä poikkeamatilanteiden hallintaa ja järjestelyä. Varastotoimintoihin tämä tutkinnon osa liittyy olennaisesti lähtevän ja tulevan materiaalivirran muodossa.

Huolintatoimeksiantojen hoitaminen

Tässä tutkinnon osassa keskeistä osaamista on huolintatyöt. Osaamisessa tulee vahvasti esille kansainväliset kuljetukset, rahdinkuljettajien vastuut, kansainvälisten kuljetuksien dokumenttien laadinta, kuljetuksien vakuutuksiin liittyvä osaaminen ja toiminta tavaravahinkotilanteissa. Tämänkin tutkinnon osan osaaminen liittyy siis keskeisiltä osin logistiikan määritelmän sisälle ja erityisesti kuljetuksiin.

Tullaustoimenpiteet EU:n sisä- ja ulkokaupassa

Tässä tutkinnon osassa painottuu sekä vienti- että tuontitullaukseen liittyvä osaaminen. Tutkinnon suorittajan täytyy osata sekä EU:n sisäkaupan toteuttaminen että ulkokaupaan liittyvät toimenpiteet ja tullausasiakirjojen laatiminen. Työtehtävät kansainväliseen logistiikkaan erikoistuneita kokonaisuuksia, jossa myös kielitaidon merkitys lisääntyy. Sähköiset viranomaisjärjestelmät asettavat myös tietoteknisiä osaamisvaatimuksia tälle työtehtävälle.

3.1.2 Myynnin ammattitutkinto

Alla on lueteltu Myynnin ammattitutkinnosta tutkimukseen mukaan valittujen tutkinnon osien nimet sekä kuvattu tutkinnon osan keskeistä osaamista ammattitaitovaatimusten ja arvioinnin kohteiden perusteella. (Opetushallitus, 2012)

Tuoteryhmän hoitaminen

Myynnin ammattitutkintoon kuuluva tuoteryhmän hoitaminen -tutkinnon osaa liittyy laajasti erilaisia osaamisvaatimuksia. Osaamisvaatimukset liittyvät ostamiseen ja hankintojen tekemiseen, kannattavuuden suunnitteluun ja ostokuljetusten järjestelyyn. Toisaalta osaamista vaaditaan myös varaston hallinnassa ja myyntitoimitusten organisoinnissa. Osaaminen liittyy vahvasti koko logistisen ketjun hallintaan materiaalivirran näkökulmasta.

Myynnin toteuttaminen

Myynnin toteuttaminen -tutkinnon osan osaamisvaatimukset liittyvät asiakkuuksien kokonaisuuden hoitamiseen, myyntityöhön mutta myös vuorovaikutus ja kannattavuuden arviointi ovat vahvasti esillä. Varastotyön näkökulmasta myyntityötä tulee esille erityisesti noutovarastoissa tai perinteisissä kaupan alan tehtävissäkin.

Markkinointi toimenpiteiden toteuttaminen

Markkinointi toimenpiteillä tarkoitetaan laajasti markkinointisuunnitelmien tekemistä, suunnitelman toteuttamista mutta myös erilaisten raporttiedon seurantaakin kuten esimerkiksi myyntitietojen kehitystä suhteessa markkinointikampanjaan. Tämä tutkinnon osa eroaa logistiikan käsitteestä jo paljon.

Työssäoppimisen ohjaaminen

Työssäoppimisen ohjaaminen ei suoranaisesti liity logistiikan substanssiosaamiseen, mutta on kuitenkin keskeistä osaamista monella eri toimialalla. Tässä työtehtävässä vaaditaan osaamista oppimisen ohjaamisesta, arvioinnista ja perehdytyksestä. Tämä tutkinnon osa liittyy moniosaajuuteen uuden oppimisen, oppimisen toteuttamisen ja oppimisen arvioinnin näkökulmasta. Tutkinnon osassa vaaditaan myös oman työn ja toiminnan laadun kehittämisen osaamista.

3.1.3 Viestinvälitys- ja logistiikkapalveluiden ammattitutkinto

Alla on lueteltu Viestinvälitys- ja logistiikkapalveluiden ammattitutkinnosta tutkimukseen mukaan valittujen tutkinnon osien nimet sekä kuvattu tutkinnon osan keskeistä osaamista ammattitaitovaatimuksien ja arvioinnin kohteiden perusteella. (Opetushallitus, 2012)

Asiakastyön hoitaminen viestinvälitys- ja logistiikkapalveluissa

Tässä tutkinnon osassa painottuu vahvasti asiakaspalveluosaaminen. Vaikka nimessä mainitaan erityisesti viestinvälitys- ja logistiikkapalvelut, ei ammattitaitovaatimuksissa kuitenkaan alakohtaisia vaatimuksia ole. Osaaminen keskittyy asiakaspalveluosaamiseen ja sen kehittämiseen sekä oman yrityksen markkinoinnin linjausten ymmärtämiseen sekä linjausten mukaiseen toimintaan asiakaspalvelutehtävissä. Työtehtävä näkökulmasta tutkinnon osa soveltuisi minkä tahansa toimialan asiakaspalvelutehtäviin.

Jakelupalvelun tuottaminen viestinvälitys- ja logistiikkapalveluissa

Tämän tutkinnon osan osaamisvaatimukset liittyvät käytännössä kuljetustehtäviin. Työtehtävässä osaamista vaaditaan mm. tavaran purkamiseen ja lajitteluun, kuljetusten hoitamiseen. Työtehtävän osaamisvaatimukseen kuuluu tässä yhteydessä myös jakelupalveluketjun kehittäminen, mikä poikkeaa selkeästi muista käytännön tekemistä laajan kehittämisvaatimuksen osalta.

Viestinvälitys- ja logistiikkapalvelujen tilaus- ja toimitusprosessin hoitaminen

Tässä tutkinnon osassa vaaditaan asiakaspalvelutilanteiden osaamista sekä tilaus- ja toimitusprosessin kokonaisuuden hallintaa, jolla tarkoitetaan myynti ja ostotilausten tekemisen osaamista sekä niihin liittyvien toimitusjärjestelyjen osaamista. Osaaminen kohdistetaan erityisesti logistiikkapalveluorganisaatioissa tehtävään työhön.

3.1.4 Auto- ja kuljetusalan työnjohdon at

Alla on lueteltu Auto- ja kuljetusalan työnjohdon ammattitutkinnosta tutkimukseen mukaan valittujen tutkinnon osien nimet sekä kuvattu tutkinnon osan keskeistä osaamista ammattitaitovaatimuksien ja arvioinnin kohteiden perusteella. (Opetushallitus, 2015)

Varasto- ja terminaalitoimintojen organisointi

Varasto- ja terminaalitoimintojen organisointi – tutkinnon osassa vaaditaan osaamista erityisesti toimintojen organisoinnista. Osaamisvaatimukset painottuvat jonkin verran työjohtamiseen, mutta sisältävät myös perustoimintojen hallinnan eli käytännön tekemisen osaamisen. Osaamiseen sisältyy myös varastoissa ja terminaaleissa käytettävien koneiden ja laitteiden kunnossapidosta huolehtimisen osaaminen.

Kehitystehtävän suunnittelu

Kehitystehtävän suunnittelulla tarkoitetaan jonkin työpaikan kehittämiskohteen tunnistamista ja sille laadittavan kehityssuunnitelman laatimista. Tässä työtehtävä kokonai-

suudessa vaaditaan myös esiintymistaitoja koska kehitystehtävän suunnitelma täytyy esitellä.

3.1.5 Varastoalan ammattitutkinto

Alla on lueteltu Varastoalan ammattitutkinnosta tutkimukseen mukaan valittujen tutkinnon osien nimet sekä kuvattu tutkinnon osan keskeistä osaamista ammattitaitovaatimusten ja arvioinnin kohteiden perusteella. (Opetushallitus, 2009)

Tavaran vastaanotto

Tavaran vastaanotto -tutkinnon osassa kuvataan osaamisvaatimuksia melko tarkasti. Osaamista vaaditaan erilaisten kuljetusdokumenttien käsittelystä, kuljetusvahinkojen toteamisesta ja niiden eteenpäin reklamoinnista, vastaanottotyössä tarvittavien koneiden ja laitteiden käytöstä sekä tietojärjestelmän käytöstä. Mukana on myös asiakaspalveluosaamisen vaatimuksia sekä vaarallisten aineiden käsittelyyn liittyvien turvallisuusohjeiden tunnistamista.

Tavaran säilytys ja keräily

Tässä tutkinnon osassa osaaminen liittyy keräilytehtäviin ja niiden taloudellisuuteen. Osaamisvaatimuksina on erilaisten keräilymenetelmien soveltaminen käytäntöön siten että keräilytyö on tehokasta ja joutuisaa. Keskeistä osaamista on myös trukinajotaito ja turvallinen työskentely. Tavaran säilytyksen osaamisiin liittyy myös inventaariojärjestelyiden ja inventaarioiden tekeminen. Lisäksi osaamista edellytetään varastonhallintajärjestelmistä saldokirjausten ja saldomuutoksien tekemiseksi.

Tavaran lähetys

Tavaran lähetys -tutkinnon osaan sisältyy tuotteiden pakkaaminen siten että pakkaukset kestävät valitun kuljetusmuodon rasitukset ja ehkäisevät näin kuljetusvahinkojen syntymistä. Kuljetusvahinkojen estämiseen liittyy myös osaamisvaatimukset kuorman sitomisen ja varmistamisen osaamisesta. Keskeistä osaamista on myös kuljetushinnoit-

telun periaatteiden ymmärtäminen niin että kykenee pakkaamaan tuotteet kuljetustaloudellisesti oikein. Pakkaamisessa osaaminen tulee olla ympäristönäkökulmat huomioivaa. Kuljetustalouteen liittyy myös oikeanlaisten kuljetuspalveluvalintojen tekeminen.

Varastoinnin ohjaus ja suunnittelu

Tämän tutkinnonosan ammattitaitovaatimukset liittyvät varastoinnin suunnitteluun peruseriaatteiden tietämiseen. Tutkinnon osassa vaadita varsinaisesti osaamista käytännön työstä. Keskeisiä tietämisen asioita ovat esimerkiksi varaston layout – suunnittelun periaatteiden ja materiaalivirran ohjaukseen liittyvien tunnuslukujen ymmärtäminen sujuvan ja tehokkaan toiminnan toteuttamiseksi. Varastointiin liittyvät keskeiset kustannuserät ja niiden vaikutus yrityksen talouteen on myös yksi keskeinen asia.

Tilaus-toimitusketju

Tämän tutkinnonosan osaamisvaatimukset liittyvät yritystalouteen, laatuun, sekä materiaalivirran ja toiminnan ohjaukseen. Osaamisvaatimuksissa käsitellään yrityksen toiminnan- ja tuotannonohjauksen periaatteita sekä tilaus-toimitusketjun keskeisiä vaiheita. Laatujärjestelmien tuntemus on yksi osaamisalueista. Yrityksen perustoimintojen, organisaation ja sidosryhmien tuntemista vaaditaan myös.

Esimiesvalmiudet

Tämän tutkinnonosan osaamisvaatimukset käsittelevät yksilön ja ryhmän käyttäytymisen teorioita, työlainsäädäntöä, neuvottelu- ja kokoustaitoja, itsensä kehittämistä, henkilöstön kehittämistä sekä henkilöstön rekrytointia. Lisäksi osaamisvaatimuksia on avoimen viestinnän ja vuorovaikutuksen ymmärtämisestä.

Varastotoimintoihin liittyvät ajojärjestelyt

Tämän tutkinnonosa keskittyy kuljetuspalvelutarjontaan, kuljetuksien tilaamiseen ja järjestelyyn, lastitilan laskemiseen, rahtien hinnoitteluun, kuorman varmistamiseen, kuljetusvahinkojen ja vahinkoriskien ehkäisemiseen.

Vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely

Tämä tutkinnon osassa osaaminen keskittyy vaarallisten aineiden ja kemikaalien varastointiin. Keskeinen asia on kemikaalilaki- ja asetus sekä muu lainsäädäntö ja ohjeistus jota aihealueeseen liittyvät. Osaamisvaatimukset osittain tiedonhankintakanavien käyttöosaamista, koska aihealue on hyvin laaja.

Yrittäjyys

Yrittäjyys tutkinnon osan vaatimukset vastaavat keskeisiltä osin liiketoimintasuunnitelman laatimista varasto- tai logistiikkapalveluyrityksestä. Suunnitelmaa ei vaadita toteutettavaksi mutta sen tulee olla realistinen ja siinä tulee ottaa kantaa keskeisiin yritystoiminnan perustamiseen liittyviin asioihin.

3.2 Yhteenveto tutkimuksen kohteena olevista tutkinnon osista

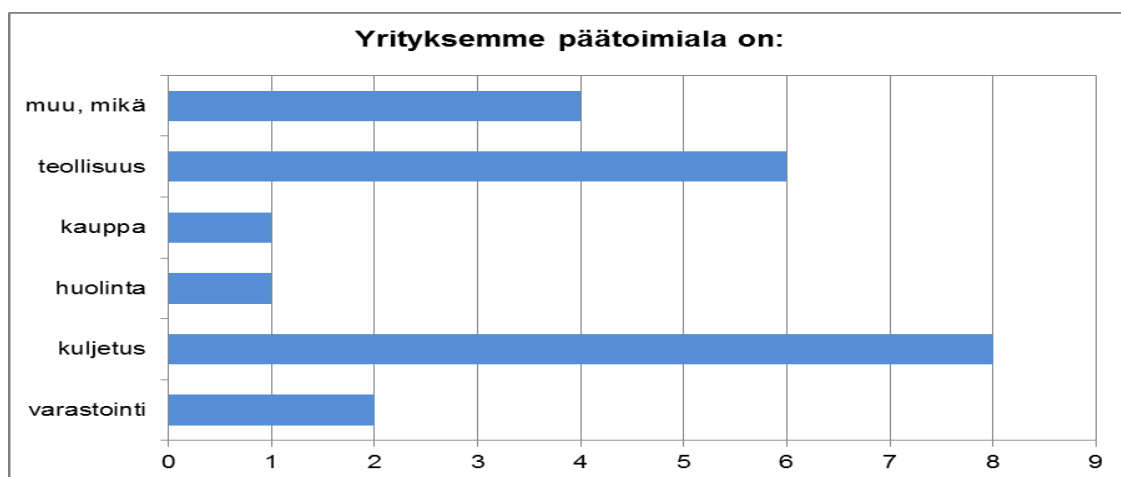
Tutkinnon osien sisältö pitäisi Opetushallituksen ohjeiden mukaan kuvata yksilöityä työelämän tehtäväkokonaisuutta tai työprosessia. Tämä ei kuitenkaan kaikissa tutkinnon osissa ole yksiselitteinen ja yhdessä tutkinnon osassa voi olla useampaa tehtävään ja työprosessiin kuuluvia asioita. Tällaisissa tapauksissa tutkinnon osan sisältöä täytyy arvioida sen perusteella, mikä on keskeisintä ja oleellisinta kuvatuissa asioissa. Tutkinnon osien kuvauksissa on pyritty selostamaan tutkinnon osaan liittyvä ydinosaaminen.

4 TUTKIMUSMENETELMÄT JA KYSELYN ANALYSOINTI

Tutkimusmenetelmänä käytettiin kyselytutkimusta. Kyselytutkimus toteutettiin Webropol -kyselyinä. (liite 3) Webropol -kyselyn kohderyhmä määriteltiin kaupallisen Bisnode -palvelun avulla. Kyseisessä palvelussa on mahdollista rajata kohderyhmää mm. maantieteellisesti, yrityksen toimialan mukaan, yrityskoon mukaan sekä päättäjän aseman mukaan. Bisnode -palvelun avulla tehdyt kohderyhmämäärittelyt ovat liitteessä 4. Lisäksi potentiaalista kohderyhmää tavoiteltiin Osto- ja logistiikkayhdistys Logy ry:n jäsenistön kautta sekä tutkimuksen tekijän oman verkoston avulla. Yhteensä kysely lähetettiin 826 vastaanottajalle kesällä sekä syksyllä 2016 ja vastauksia kyselyyn saatiin 22 kappaletta. Vastausprosentti kyselyyn oli 2,7 %. Huomioitavaa on, että vastausprosentista huolimatta kyselyyn vastasi omalla nimellään 16 henkilöä, jotka edustavat hyvin tunnettuja logistiikka-alan yrityksiä ja joilla tiedetään olevan pitkä ja laaja-alainen kokemus alalta. Toisin sanoen tutkimustulosten voidaan olettaa pienestä vastausprosentista huolimatta olevan laadullisesti erittäin hyviä.

Webropol -kyselyn asteikoksi valittiin neliportainen Likertin asteikko. Tällä haluttiin varmistaa, että vastauksiin ei sisälly ”en osaa sanoa” -vaihtoehtoa ja että aineistoon saadaan selkeitä eroavaisuuksia analysoinnin helpottamiseksi.

Kyselyn vastanneiden henkilöiden yritysten toimiala jakaantui kuvan 2 mukaisesti.

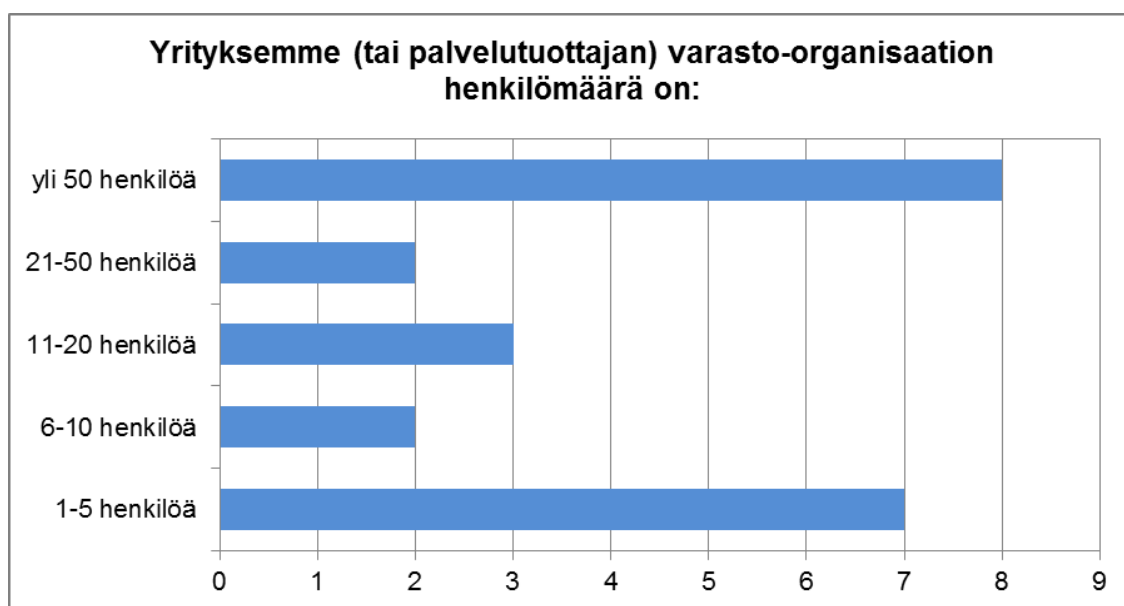

Kuva 2. Vastaajien toimialajakauma

Vastauksia saatiin kaikilta kysytyiltä toimialoilta mikä on hyvä. Varastotyötä tehdään eri toimialoilla ja varastotyö ei ole toimiala riippuvaista. Esimerkiksi kuljetustoimialalla toi-

mivat yritykset tuottavat useasti myös varastointipalveluita. Teollisuudessa esiintyy varastotoimintaa myös laajalla sektorilla. Kaupan alalla erityisesti on paljon varastotoimintaa, vaikka yrityksiä päätoimialalla ei olekaan varastointi. Varastointi toimialalla toimiva yritys on yleensä varastopalveluja tuottava yritys, joten myös tämän sektorin yritykset olivat edustettuina vastaajissa.

Kyselyyn vastanneiden yritysten varasto-organisaation henkilöstömäärä jakautui kuvan 3 mukaisesti.

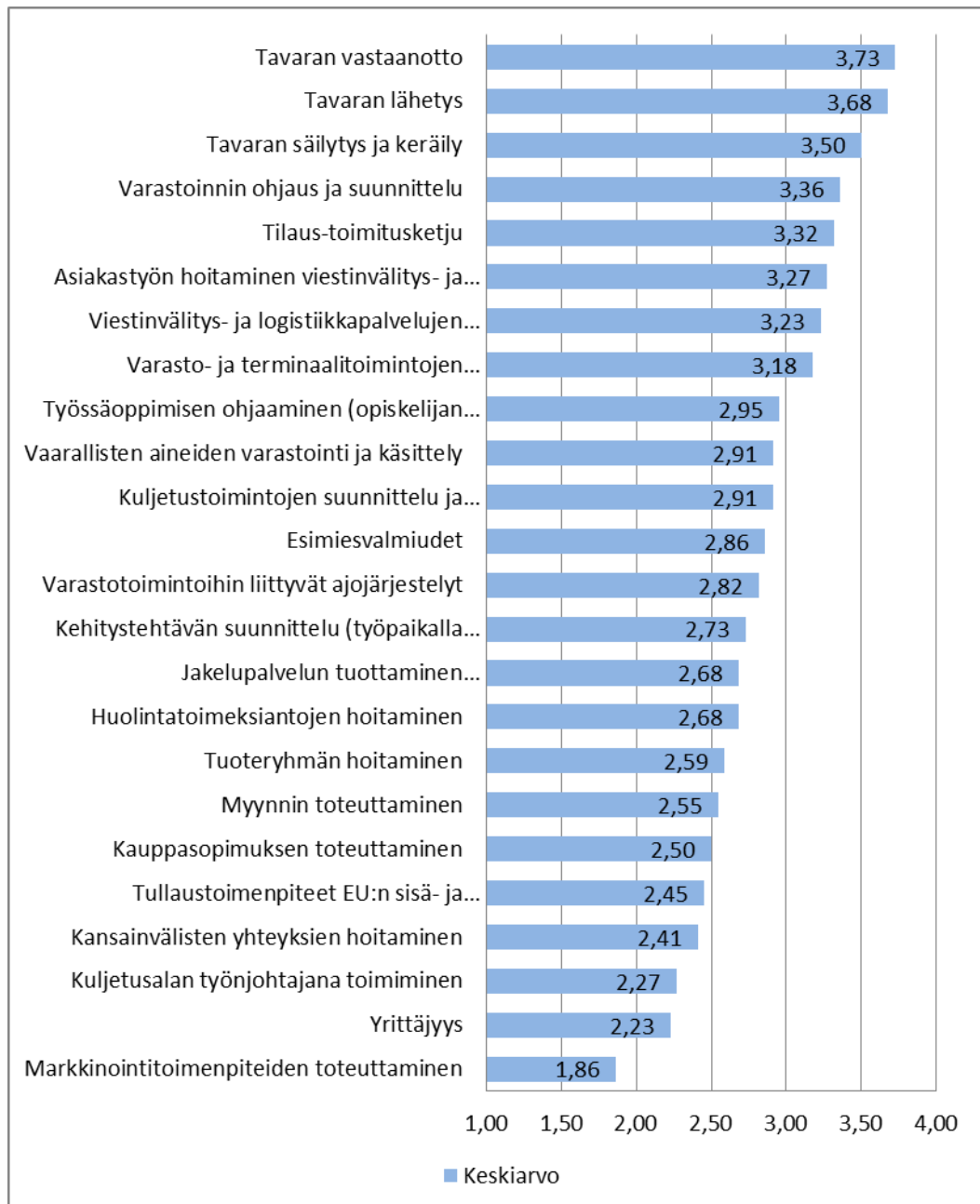

Kuva 3. Vastaajien varasto-organisaation henkilöstömäärä

Varasto-organisaation henkilöstömäärää kysyttiin sen takia, että organisaatio koon kasvaessa yleensä toimenkuvat kapenevat, tarkentuvat ja rajapintoihin liittyvät toiminnot, kuten myynti ja osto, jäävät varastotyöntekijöiden toimenkuvan ulkopuolelle. Pienissä organisaatioissa toimenkuvat ovat yleensä laajempia ja tutkimuksen tuloksien kannalta on hyvä, että vastaajia on laajasti myös henkilöstömäärän suhteen. Vastaajista on 68 % joko 1-5 henkilön varasto-organisaatiosta tai yli 50 henkilön varasto-organisaatiosta.

4.1 Webropol kysely 1 analysointi

Tutkimukseen mukaan valitut tutkinnon osat asetettiin Webropol -kyselyllä saatujen arvojen perusteella arvojärjestykseen. Arvojärjestyksen määrittelyn funktiona käytettiin arviointiasteikon (1-4) keskiarvoa. Yhteenveto keskiarvon mukaan järjestetyistä tutkinnon osista on alla kuvassa 2.

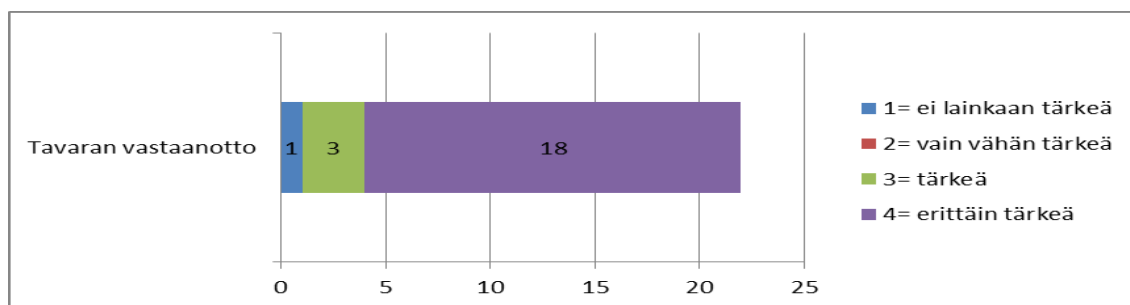

Kuva 4: Tutkinnon osat keskiarvon mukaisessa järjestyksessä

Tutkinnon osia on analysoitu kyselystä saadun datan perusteella. Keskiarvon lisäksi muita käytettyjä lukuja olivat moodi sekä vastausmäärien prosentuaaliset osuudet asteikkolajeittain.

4.1.1 Tavarán vastaanotto

Tämä tutkinnon osa on osa voimassa olevaa varastoalan ammattitutkintoa. Keskiarvon 3,73 perusteella tämä tutkinnon osa koettiin tärkeimmäksi työkokonaisuudeksi ammatinvarastotyön tekemisen näkökulmasta. Vastauksien moodi oli 4. Vastanneista 82 % oli sitä mieltä että tämä asiakokonaisuus on erittäin tärkeä. Vastanneista 14 % oli sitä mieltä että osaamisalue on tärkeä. Yhteensä 96 % vastaajista oli sitä mieltä että asiakokonaisuus on erittäin tärkeä tai tärkeä. Yhden vastaajan mielestä tämä osaamisalue ei ole lainkaan tärkeä. Tässä vastauksessa on mahdollisesti ymmärretty vastausasteikko väärin, koska kyseessä on varastoalan ydinosaamisen alue.

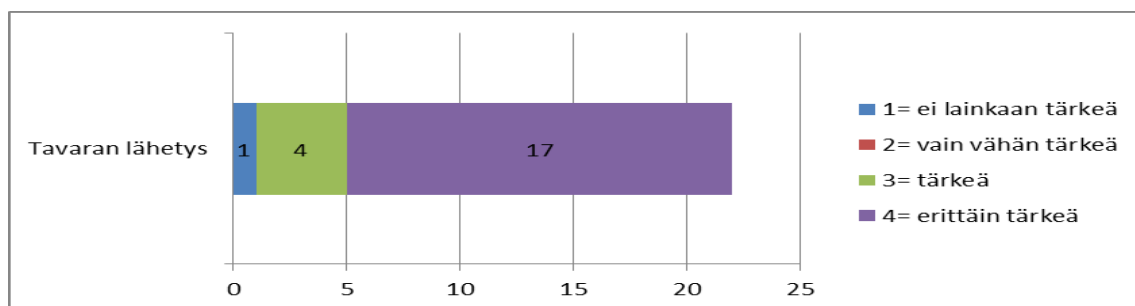
Kuva 5. Vastauksien jakauma Tavarán vastaanotto -tutkinnon osassa

Materiaalivirran hallinnan kannalta ajateltuna tämä on perusteltua. Vastaanottotyössä tehdyt virheet kertautuvat ja aiheuttavat seuraavissa prosessin vaiheissa merkittäviä lisäkustannuksia saldoerojen takia. Voimassa olevissa tutkinnon perusteissa keskeinen osaaminen liittyy tavarán kunnon, määrán ja oikeellisuuden tarkistamiseen, puutteiden ja vahinkojen havainnointiin ja niistä reklamointiin. Tavarán vastaanotossa toimivat henkilöt ovatkin useasti kokeita alan ammattilaisia, jotka ymmärtävät kuljetusvahinkojen, kuljetuskustannuksien, tavarapuutteiden ja saldoerojen merkityksen yrityksen toiminnassa niin oston kuin myynnin näkökulmasta. Yritystoiminnan ja tuotteiden kannattavuuden näkökulmasta tavarán vastaanoton käytännön toimenpiteet ovat merkittävässä asemassa. Huomioimatta jätetyt epäkurantit tuotteet ja määrät aiheuttavat suuria katemenetyksiä. Esimerkiksi väärässä lämpötilassa kuljetettu elintarvikelähetys joutu-

taan kirjaamaan kokonaisuudessaan hävikkiin. Riippuen tavarantoimituksen vastaanoton käytännön toimenpiteistä, tämä esimerkki vahinkoriskistä voi jäädä tavarantoimitusyrityksen kannettavaksi.

4.1.2 Tavarantoimitus

Toiseksi tärkeimmäksi osaamisalueeksi keskiarvon perusteella määriteltiin tavarantoimitus. Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 3,68 ja moodi 4. Vastanneista 77 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 18 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 95 % vastanneista. Yhden vastaajan mielestä tämä osaamisalue ei ole lainkaan tärkeä. Tässä vastauksessa on mahdollisesti ymmärretty vastausasteikko väärin, koska kyseessä on varastoalan ydinosaamisen alue.

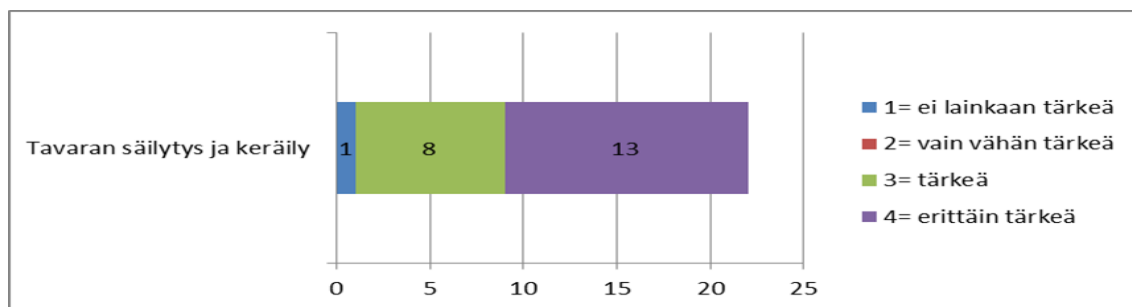
Kuva 6. Vastauksien jakauma Tavarantoimitus -tutkimuksen osassa

Voimassa olevien tutkimusten perusteella määritelty keskeinen osaaminen liittyy tavarantoimitukseen ja kuljetusmuodon, rahtikustannusten määrittämiseen sekä valitun kuljetusmuodon asettamien vahinkoriskien ennalta ehkäisyyn oikeanlaisella pakkaamisella ja lähetysten koostamisella. Tässä osaamisalueessa korostuu samankaltaiset asiat kuin tavarantoimituksessa. Yrityksen ja tuotteiden kannattavuuden näkökulmasta käytännön työ tavarantoimituksessa on erittäin tärkeää. Väärin pakatut ja lähetetyt tavarat aiheuttavat merkittäviä katmenetyksiä. Esimerkiksi väärään osoitteeseen toimitetun lähetysten välilliset kustannukset voivat olla monikertaisia tuotteiden arvoon nähden. Pahimmassa tapauksessa katmenetyksiä aiheutuu sekä toimittaja yritykselle että myös vastaanottavalle yritykselle menetetyt myynnit. Väärin pakatut tuotteet ovat alttiita kuljetusvahingoille, jolloin epäkuranttiuden takia tuotteet ovat myyntikelvottomia. Kuitenkin samaan aikaan prosessien on yritystoiminnan näkökulmasta oltava

nopeita ja joustavia. Tämä asettaa osaamisvaateita käytännön varastotyössä olevalle henkilöstölle ja näin tämä osaamisalue onkin perustellusti yksi tärkeimmistä.

4.1.3 Tavarán säilytys ja keräily

Kolmanneksi tärkeimmäksi osaamisalueeksi keskiarvon perusteella määriteltiin säilytys ja keräily. Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 3,50 ja moodi 4. Vastanneista 59 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 36 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 95 % vastanneista. Yhden vastaajan mielestä tämä osaamisalue ei ole lainkaan tärkeä. Tässä vastauksessa on mahdollisesti ymmärretty vastausasteikko väärin, koska kyseessä on varastoalan ydinosaamisen alue.

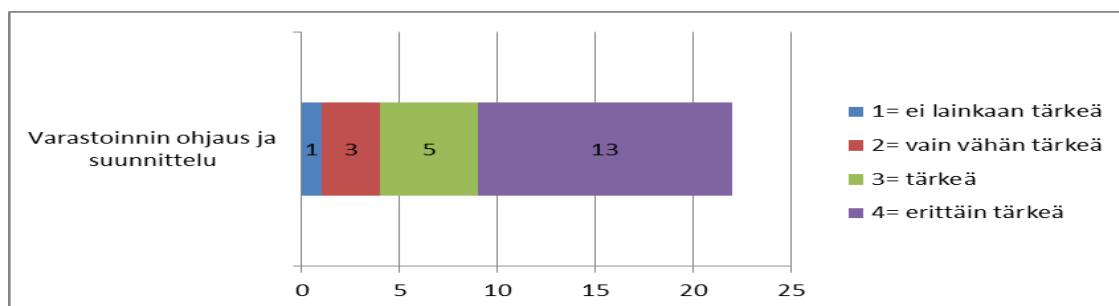

Kuva 7. Vastauksien jakauma Tavarán säilytys ja keräily -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy joustavaan ja tehokkaaseen keräilytyöhön, lähetysyksiköiden muodostamiseen siten että ne palvelevat seuraavaa prosessin osaa, trukinajotaitoon ja tuotteiden säilytysolosuhteiden oikeaoppimiseen toteuttamiseen. Tässäkin osaamisalueessa korostuu sujuva ja ammattimainen toiminta, jossa huomioidaan asiakastarpeet. Keräilytyön ajoitus ja erilaiset keräilymenetelmät ovat keskeisiä tehokkuuden kannalta ja erityisesti toiminnan oikealla organisoinnilla on saavutettavissa tehokkuutta. Tietysti myös itse fyysisen keräilytyön sujuvuus on oleellista ja tärkeää. Nykyisillä teknologioilla kuten puhekeräyksillä on saavutettu lähes virheetöntä toimintaa mikä onkin hyvä esimerkki toiminnan organisoinnin ja teknologian merkityksestä yrityksen prosesseissa.

4.1.4 Varastoinnin ohjaus ja suunnittelu

Neljänneksi tärkeimmäksi osaamisalueeksi keskiarvon perusteella määriteltiin varastoinnin ohjaus ja suunnittelu. Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 3,36 ja moodi 4. Vastanneista 59 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 23 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 82 % vastanneista.

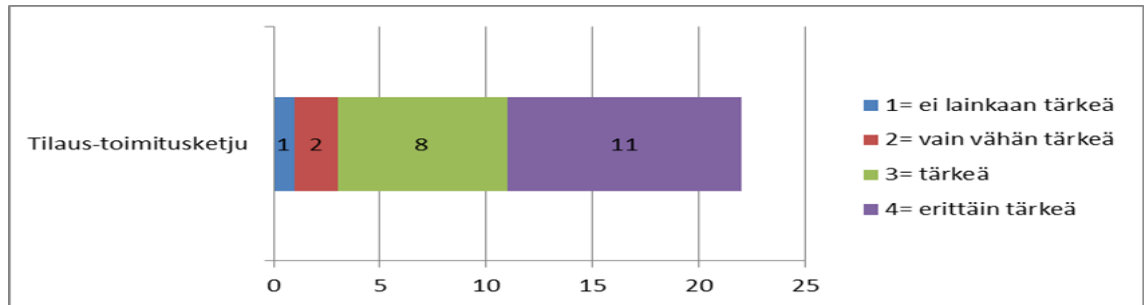

Kuva 8. Vastauksien jakauma Tavarän säilytys ja keräily -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy varastoinnin suunnittelun peruseriaatteisiin kuten layout-ratkaisuihin ja varastoinnin kustannusrakenteeseen, tuotteiden sijoittelun periaatteisiin ja tunnuslukujen tulkintaan materiaalivirran ohjauksessa. Tämä osaamisalue sisältää asioita, jotka painottuvat jonkin verran fyysisen työn ulkopuolelle ja ovat enemmänkin työn ja toimintojen suunnittelua. Tämän osa-alueen osaaminen ohjaa vahvasti käytännön tekemistä ja sitä kautta vaikuttaa toiminnan tehokkuuteen, kustannuksiin ja asiakaspalvelutasoon. On perusteltua että ammattimaisen työn teon kannalta työn ohjaamiseen ja suunnitteluun liittyvä osaaminen on hallussa.

4.1.5 Tilaus-toimitusketju

Viidenneksi tärkeimmäksi osaamisalueeksi keskiarvon perusteella määriteltiin tilaus-toimitusketju. Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 3,32 ja moodi 4. Vastanneista 50 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 36 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 86 % vastanneista.

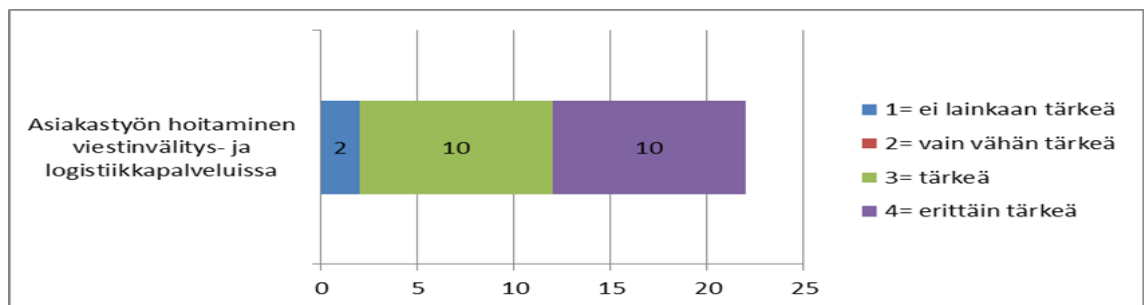

Kuva 9. Vastauksien jakauma Tilaus-toimitusketju -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy yritystoiminnan perusteiden, organisaation rakenteen ja toimintatavan, tilaus-toimitusketjun vaiheiden ja kannattavan yritystoiminnan sekä asiakkaiden että toimittajien ja heidän toimintatapojen tuntemiseen. Tässä tutkinnon osassa kokonaisuusien hahmottaminen on keskeistä osaamista.

4.1.6 Asiakastyön hoitaminen viestinvälitys- ja logistiikkapalveluissa

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 3,27 ja moodi 4. Vastanneista 46 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti niin ikään 46 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 92 % vastanneista.

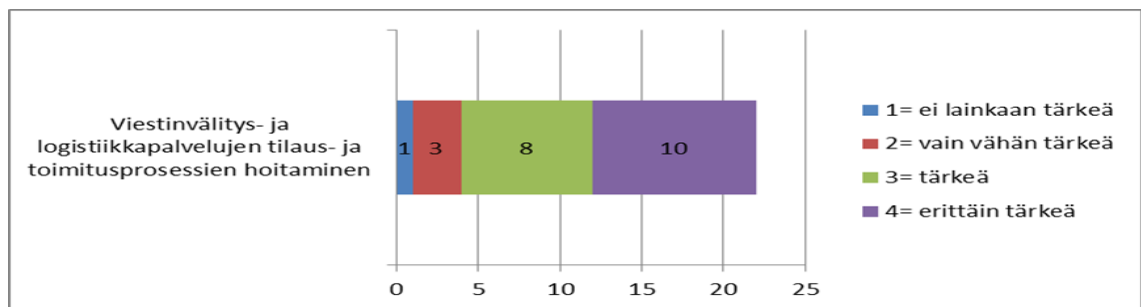
Kuva 10. Vastauksien jakauma Asiakastyön hoitaminen viestinvälitys- ja logistiikkapalveluissa -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy asiakaspalveluun ja asiakastapahtumien kokonaisvaltaiseen hoitoon, ja siihen että osaa käyttää erilaisia asiakaspalvelutapahtumaan liittyviä tietojärjestelmiä kuten asiakkuuden hallintajärjestelmää työssään. Asiakaspalvelun merkitys varastotyössä on korostu-

nut viimevuosina, koska alalla on tapahtunut rakennemuutosta, jossa varastointipalvelu-ryitykset toimivat yhä useammin varsinaisen fyysisen varastoinnin tuottajina. Tällöin asiakasyhteistyö korostuu, koska alihankintaketjuissa on yhä enemmän asiakastoimittaja suhteita.

4.1.7 Viestinvälitys- ja logistiikkapalvelujen tilaus- ja toimitusprosessien hoitaminen

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 3,23 ja moodi 3. Vastanneista 46 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 36 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 82 % vastanneista.

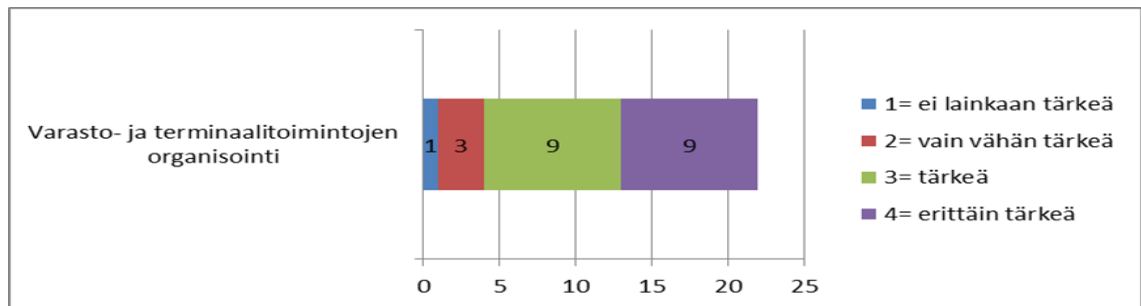
Kuva 11. Vastauksien jakauma Viestinvälitys- ja logistiikkapalvelujen tilaus- ja toimitusprosessien hoitaminen -tutkimuksen osassa

Voimassa olevien tutkimuksen perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy tilaus-toimitusprosessin hoitamiseen asiakaspalvelu tilanteissa kuten kuljetustilauksia tekemällä. Keskeistä sisältöä on myös tietojärjestelmäosaaminen asiakaspalvelutilanteissa. Varastoalalla noutovarastoissa tapahtuvan asiakaspalvelutilanteiden lisäksi edellä mainittu rakennemuutos alan alihankintaketjuissa on omalta osaltaan lisännyt asiakaspalvelun tärkeyttä varastoalan ammattilaisen osaamisen näkökulmasta. Tietojärjestelmien lisääntyessä tietotekninen osaaminen on myös korostumassa.

4.1.8 Varasto- ja terminaalitoimintojen organisointi

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 3,18 ja moodi 3. Vastanneista 41 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeä-

nä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 41 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 82 % vastanneista.

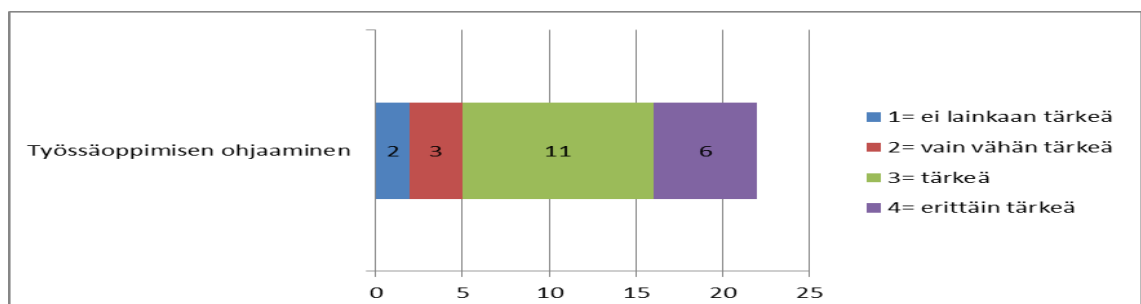

Kuva 12. Vastauksien jakauma Varasto- ja terminaalitoimintojen organisointi -tutkinon osassa

Voimassa olevien tutkinon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy varasto- ja terminaalitoimintojen työn organisointiin. Tämä osaamisalue painottuu nimensä mukaisesti työ organisointiin ja työn suunnitteluun. Osaamisena tulee esille myös kustannustehokkaan toiminnan organisointi sekä työturvallisuusnäkökulmat työn suunnittelussa ja organisoinnissa. Työnjohtoon liittyvä osaamista pidettiin siis melko tärkeänä. Varastoalan kokeneet ammattilaiset toimivat monesti myös pienissä yrityksissä, jolloin kustannustietous ja työnjohtotehtävät voivat kuulua työnkuvaan.

4.1.9 Työssäoppimisen ohjaaminen

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,95 ja moodi 3. Vastanneista 27 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 50,0 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 77 % vastanneista.

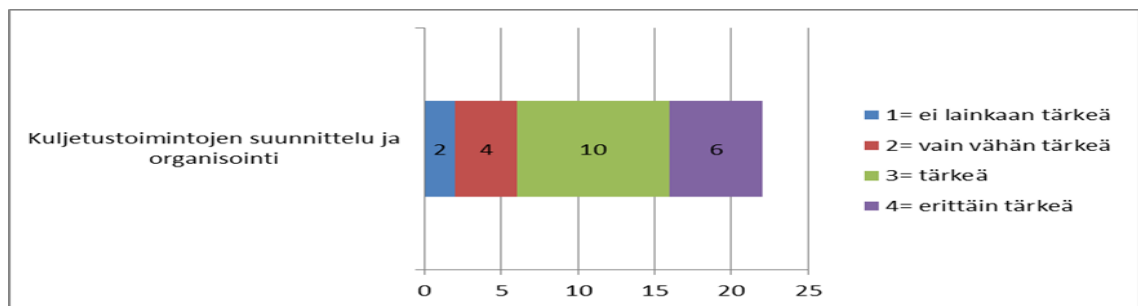

Kuva 13. Vastauksien jakauma Työssäoppimisen ohjaaminen -tutkinon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy yrityksissä toimivien opiskelijoiden ohjaamiseen. Tutkinnon osassa on paljon työnopastukseen ja perehdytykseen liittyvää asiaa mutta koska tutkinnon osan nimessä se ei tule esille, ei ole varmaa onko vastaajilla ollut tarkkaa käsitystä tämän tutkinnon osan sisällöstä. Yleisesti perehdyttämiseen ja työnopastukseen liittyvää osaamista on pidetty tärkeänä. Edellä mainituissa tutkinnon osissa kuten varasto- ja terminaali-toimintojen organisointi tämä aihe alue on kirjoitettu osaamisvaatimuksiin ja ko. tutkinnon osa onkin koettu melko tärkeäksi asiakokonaisuudeksi.

4.1.10 Kuljetustoimintojen suunnittelu ja organisointi

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,91 ja moodi 3. Vastanneista 22 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 45 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 67 % vastanneista.

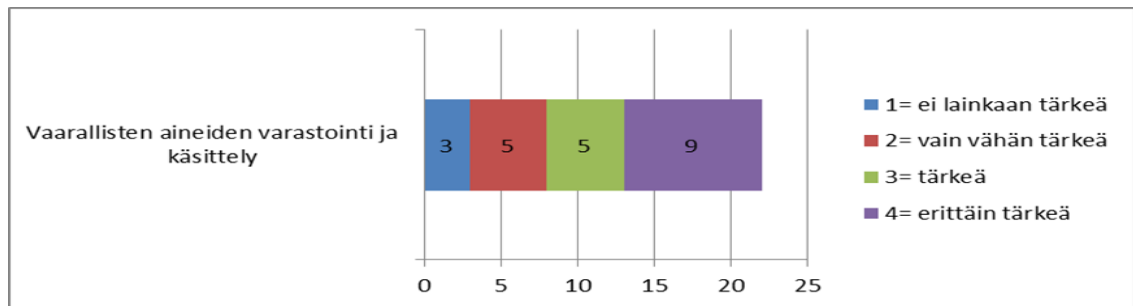

Kuva 14. Vastauksien jakauma Kuljetustoimintojen suunnittelu ja organisointi -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy vahvasti kuljettajien työnjohtajana toimimiseen. Vaikkakin työnjohtotoiminnassa itse työnjohtamisen asiat ovat toimialariippumattomia, on tässä kyseissä tutkinnon osassa asioita jotka liittyvät vain kuljetustoimintoihin kuten ajo- ja lepoaikasäädökset ja niiden vaatimusten tunteminen työnsuunnittelussa. Näin ollen on perusteltua, että tämä tutkinnon osa ei ole tärkeimpien joukossa.

4.1.11 Vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,91 ja moodi 3. Vastanneista 41 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 23 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 64 % vastanneista.

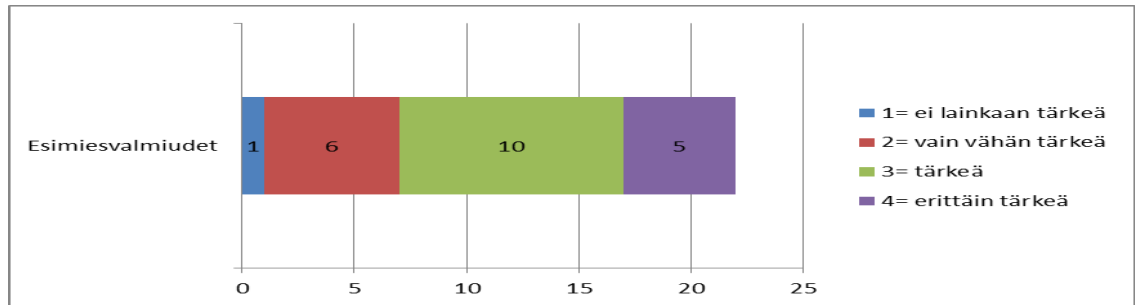

Kuva 15. Vastauksien jakauma Vaarallisten aineiden varastointi -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy vaarallisten aineiden varastointiin ja käsittelyyn. Pääosin sisältö on kemikaalilain alaiseen varastointiin liittyvää osaamista. Taustalla on turvatekniikan keskuksen määrittelemän käytönvalvoja - tutkinnon vaatimusten osaaminen. Tämä aihealue liittyy olennaisesti varastointiin, mutta sitä ei pidetty aivan tärkeimpien asioiden joukossa. Tähän aihealueeseen liittyvä osaaminen ei ole kovin yleistä ja vaatiikin monesti keskittymistä ja erikoistumista.

4.1.12 Esimiesvalmiudet

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,86 ja moodi 3. Vastanneista 22 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 46 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 68 % vastanneista.

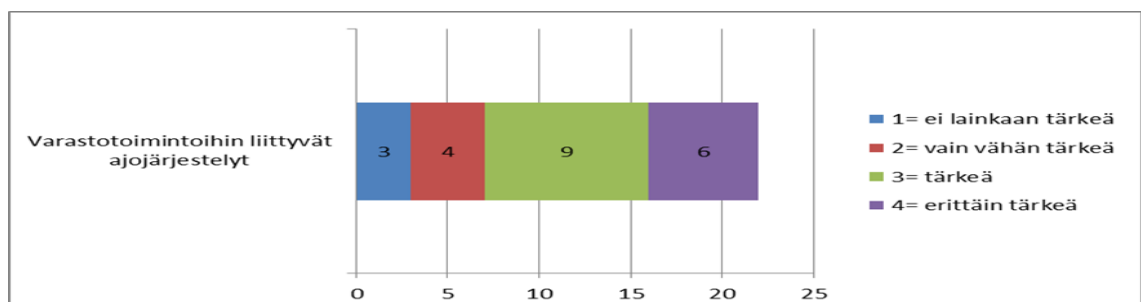

Kuva 16. Vastauksien jakauma Esimiesvalmiudet -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy henkilöstön kehittämiseen, rekrytointiin, työlaainsäädäntöön ja vuorovaikutukseen. Sisältö on vahvasti esimiestoimintaan liittyvää. Tutkimuksessa tätä osa-aluetta ei pidetty siis kovin tärkeänä, mikä on mielenkiintoista sillä tutkinnon osassa varasto- ja terminaali toimintojen organisointi on kyse myös esimiestoiminnasta ja se tutkinnon osa on koettu huomattavasti tärkeämmäksi. Kyse voi olla siitä, että em. tutkinnon osassa tekeminen on kuvattu konkreettisempaan työnjohtoon ja työn organisointiin käytännön tehtävissä, kun tässä tutkinnon osassa keskitytään enemmän vuorovaikutukseen ja ehkä hieman teoreettisempiin esimiestoiminnan asioihin kuten persoonallisuusteorioihin.

4.1.13 Varastotoimintoihin liittyvät ajojärjestelyt

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,82 ja moodi 3. Vastanneista 22 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 41 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 63 % vastanneista.

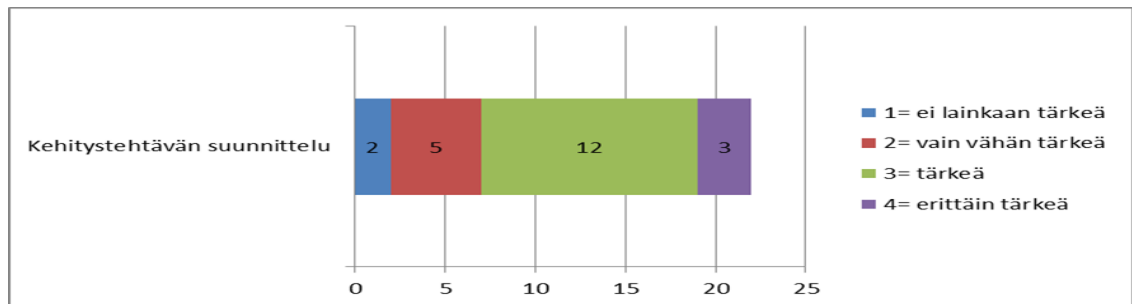

Kuva 17. Vastauksien jakauma Varastotoimintoihin liittyvät ajojärjestelyt -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy kuljetuspalveluihin, kuljetusten järjestelyihin ja kuljetuksien vahinkoriskien hallintaan. Vaikka pienissä yrityksissä tämänkaltaiset osaamisalueet voivat kuulua varastoalan ammattilaisen työnkuvaan, ei aihealuetta tämän tutkimuksen perusteella kuitenkaan pidetty tärkeänä.

4.1.14 Kehitystehtävän suunnittelu

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,73 ja moodi 3. Vastanneista 14 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 55 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 69 % vastanneista.

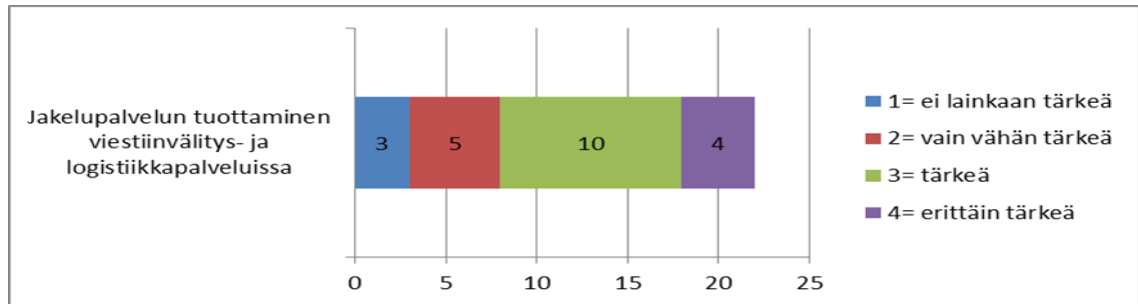

Kuva 18. Vastauksien jakauma Kehitystehtävän suunnittelu -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy työelämässä tehtävään kehitystyöhön tai pienimuotoiseen projektiin. Kehitystyölle tehdään suunnitelma, resursointi ja perustelut jotka esitetään kirjallisessa muodossa. Tutkinnon osa sisältyy auto- ja kuljetusalan työnjohdon tutkintoon, mutta tutkinnon osan osaamisvaatimukset eivät ole toimialakohtaisia. Toimialariippumattomuudesta huolimatta tämän kaltaista kehitystyötä ei nähty kovin tarpeelliseksi. Tulos on mielenkiintoinen, koska yleensä alan ammattilaisilla on myös osaamista sekä tarvetta kehittää työtä ja työprosesseja. Toisaalta tässä tutkinnon osassa vaadittu kirjallinen suunnitelma tuotoksena voi olla sellainen, jota ei käytännön työelämässä kehittämisessä koeta ydinasiaksi.

4.1.15 Jakelupalvelun tuottaminen viestinvälitys- ja logistiikkapalveluissa

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,68 ja moodi 2. Vastanneista 18 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 45 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 63 % vastanneista.

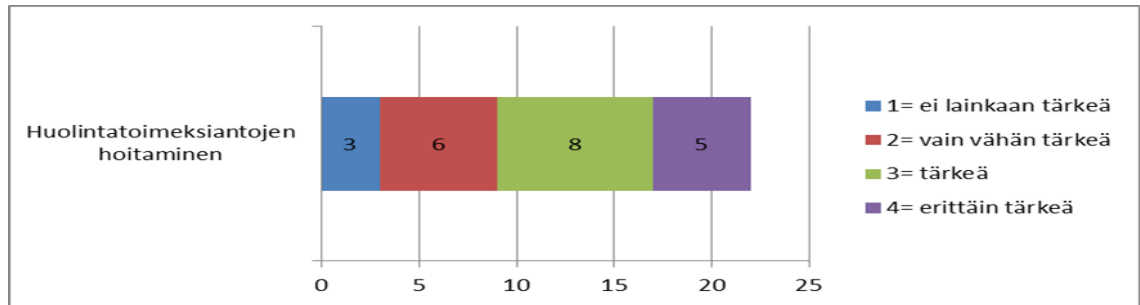

Kuva 19. Vastauksien jakauma Jakelupalvelun tuottaminen viestinvälitys- ja logistiikkapalveluissa -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy tavaran purkamiseen kuljetusvälineistä mutta toisaalta myös jakelupalvelun kehittämiseen. Tämän tutkimuksen perusteella tämä osaamisalue ei ollut tärkeimpien joukossa, vaikkakin osaltaan sisällössä on normaaleja tavaran vastaanottoon liittyviä toimintoja, joita varastossa tehdään.

4.1.16 Huolintatoimeksiantojen hoitaminen

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,68 ja moodi 3. Vastanneista 23 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 36 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 59 % vastanneista.

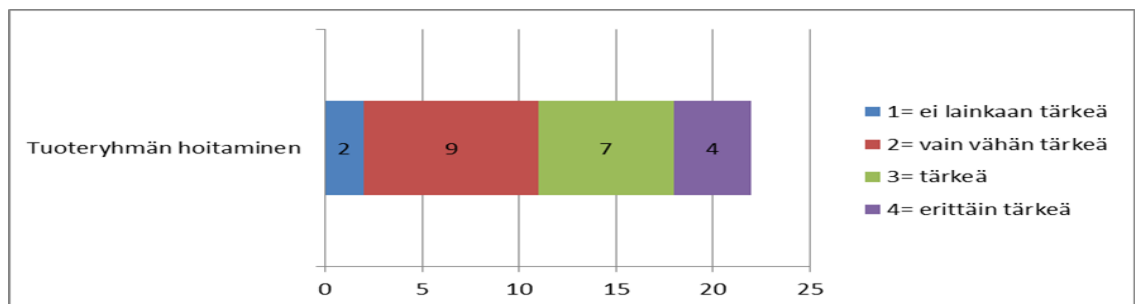

Kuva 20. Vastauksien jakauma Huolintoimeksiantojen hoitaminen -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy huolitsijan toimenkuvaan ja ulkomaan kaupassa tehtäviin tuotteiden vienti- ja tuontimuodollisuuksien toteuttamiseen kuten tullaukseen ja kuljetuksien järjestelyihin. Osaamisalue on vahvasti erikoistunut ja sitä hoitavat työelämässä siihen erikoistuneet henkilöt. Tutkimuksen perusteella ei myöskään löytynyt osaamistarvetta varastoalan näkökulmasta, vaikka voisi olettaa että kansainvälistymisen ja tullivarastoinnin myötä myös tämän tyyppinen moniosaajuus voisi olla tarpeellista.

4.1.17 Tuoteryhmän hoitaminen

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,59 ja moodi 2. Vastanneista 18 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 32 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 50 % vastanneista.

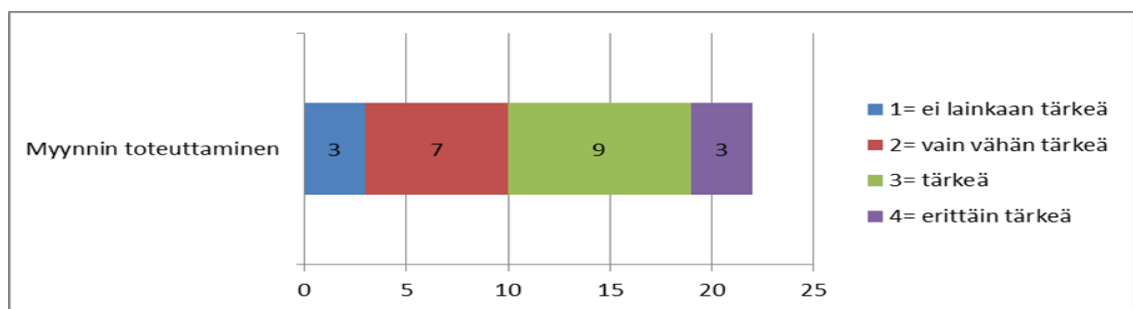
Kuva 21. Vastauksien jakauma Tuoteryhmän hoitaminen -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy ostoon, varaston hallintaan, tuotteiden toimitusten järjestelyyn ja kannattavaan myyntiin.

Osaamisvaatimuksissa on paljon logistiikka-käsitteen sisällä olevaa materiaaliavirran hallinnan osaamista. Hieman yllättäen tätä osaamista ei pidetä tärkeänä.

4.1.18 Myynnin toteuttaminen

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,55 ja moodi 3. Vastanneista 14 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 41 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 55 % vastanneista.

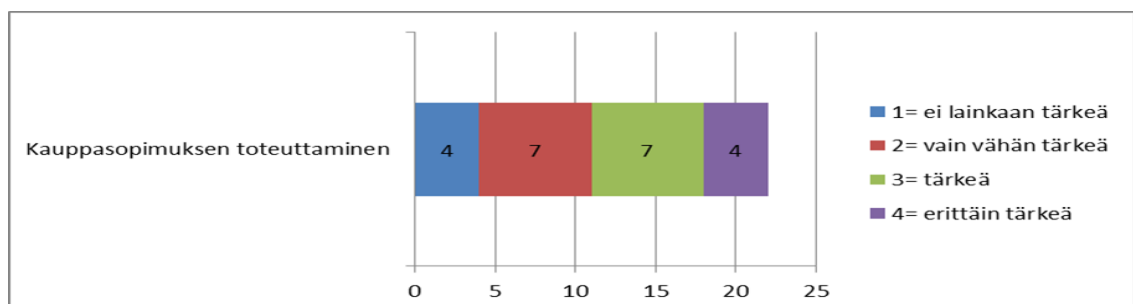

Kuva 22. Vastauksien jakauma Myynnin toteuttaminen -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy myyntitilanteisiin ja vuorovaikutukseen.

4.1.19 Kauppasopimuksen toteuttaminen

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,5 ja moodi 3. Vastanneista 18 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 32 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 50 % vastanneista.

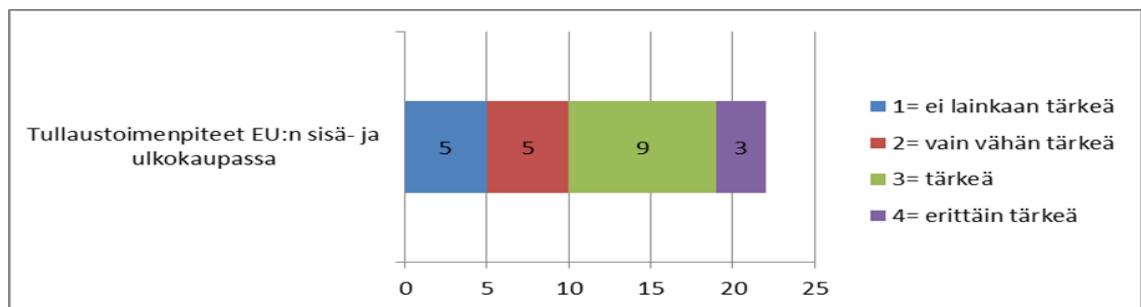

Kuva 23. Vastauksien jakauma Kauppasopimuksen toteuttaminen -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy ulkomaan kaupassa tehtäviin kauppasopimuksiin, kansainvälisten kuljetuksien järjestelyihin ja kauppaan liittyvien maksujärjestelyiden hoitamiseen. Tutkinnon osa kuuluu ulkomaankaupan ammattitutkintoon. Tämän tutkimuksen perusteella tälle osaamiselle ei juuri ole tarvetta varastoalan työssä.

4.1.20 Tullaustoimenpiteet EU:n sisä- ja ulkokaupassa

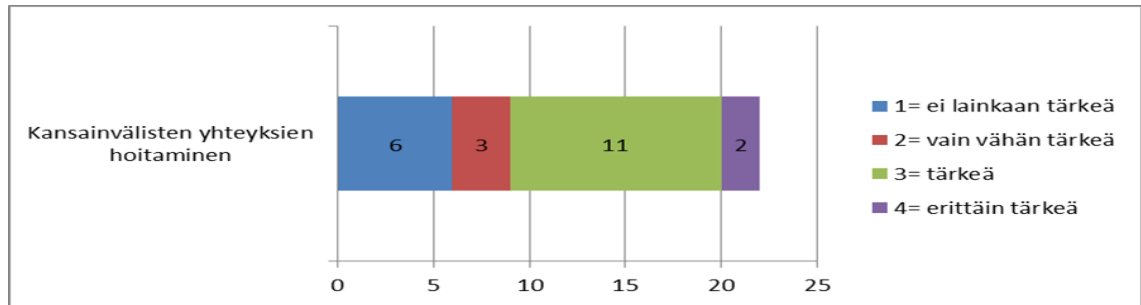
Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,55 ja moodi 3. Vastanneista 14 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 41 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 55 % vastanneista.

Kuva 24. Vastauksien jakauma Tullaustoimenpiteet -tutkinnon osassa

4.1.21 Kansainvälisten yhteyksien hoitaminen

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,41 ja moodi 3. Vastanneista 9 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 50 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 59 % vastanneista.

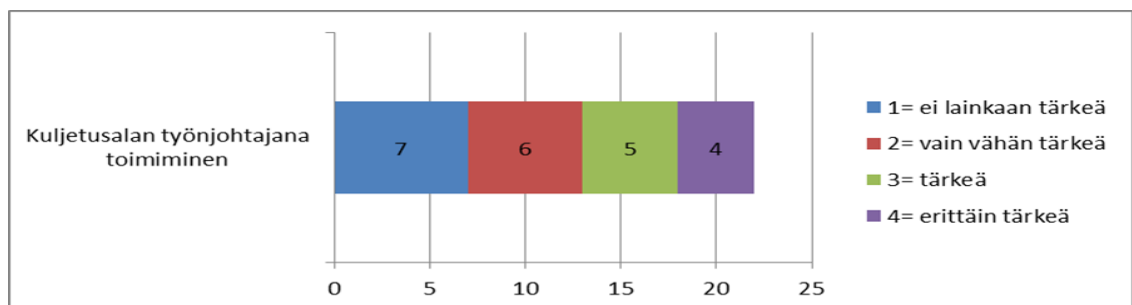

Kuva 25. Vastauksien jakauma Kansainvälisten yhteyksien hoitaminen -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy asiakastyöhön kansainvälisessä kaupankäynnissä.

4.1.22 Kuljetusalan työnjohtajana toimiminen

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,27 ja moodi 1. Vastanneista 19 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 23 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 42 % vastanneista.

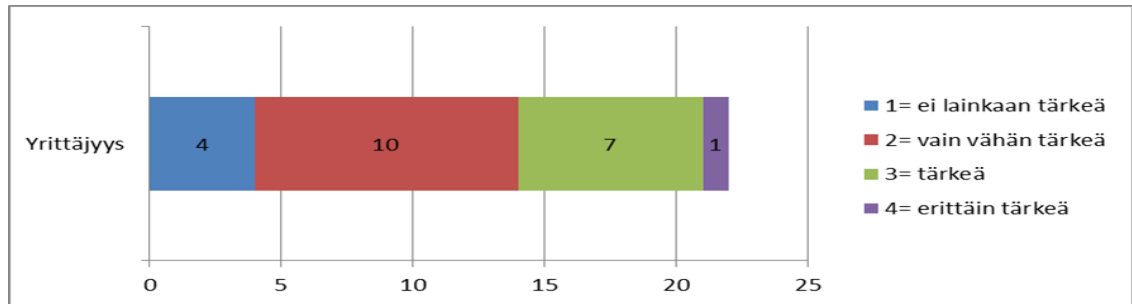

Kuva 26. Vastauksien jakauma Kuljetusalan työnjohtajana toimiminen -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy kuljettajien työnjohtajana toimimiseen, jossa esille nousevat kuljetusala-kohtaiset säädökset ja kalustotuntemus työnjohdollisten asioiden lisäksi.

4.1.23 Yrittäjyys

Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 2,23 ja moodi 2. Vastanneista 5 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 32 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 37 % vastanneista.

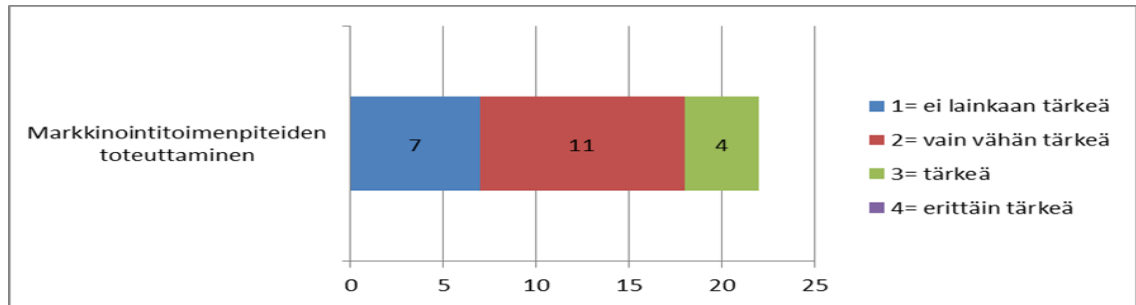

Kuva 27. Vastauksien jakauma Yrittäjyys -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritelty keskeinen osaaminen liittyy varas-topalveluyrittäjänä toimimiseen, liiketoimintasuunnitelmaan, tuotteistamiseen ja hinnoittelu osaamiseen.

4.1.24 Markkinointitoimenpiteiden toteuttaminen

Kahdenneksikymmenenneksiensimmäiseksi tärkeimmäksi osaamisalueeksi keskiarvon perusteella määriteltiin kauppasopimuksen toteuttaminen. Tutkimuksessa tämän osaamisalueen keskiarvo käytetyllä asteikolla oli 1,86 ja moodi 2. Vastanneista 0 % oli sitä mieltä, että tämä osaamisalue on erittäin tärkeä. Tärkeänä tätä osaamisaluetta vastanneista piti 19 %. Erittäin tärkeänä tai tärkeänä tätä osaamisaluetta piti yhteensä 19 % vastanneista.

Kuva 28. Vastauksien jakauma Markkinointitoimenpiteet -tutkinnon osassa

Voimassa olevien tutkinnon perusteissa määritely keskeinen osaaminen liittyy markkinointikampanjan suunnitteluun, toteutukseen ja sen kustannuksien hallintaan.

4.2 Webropol kysely 2 analysointi

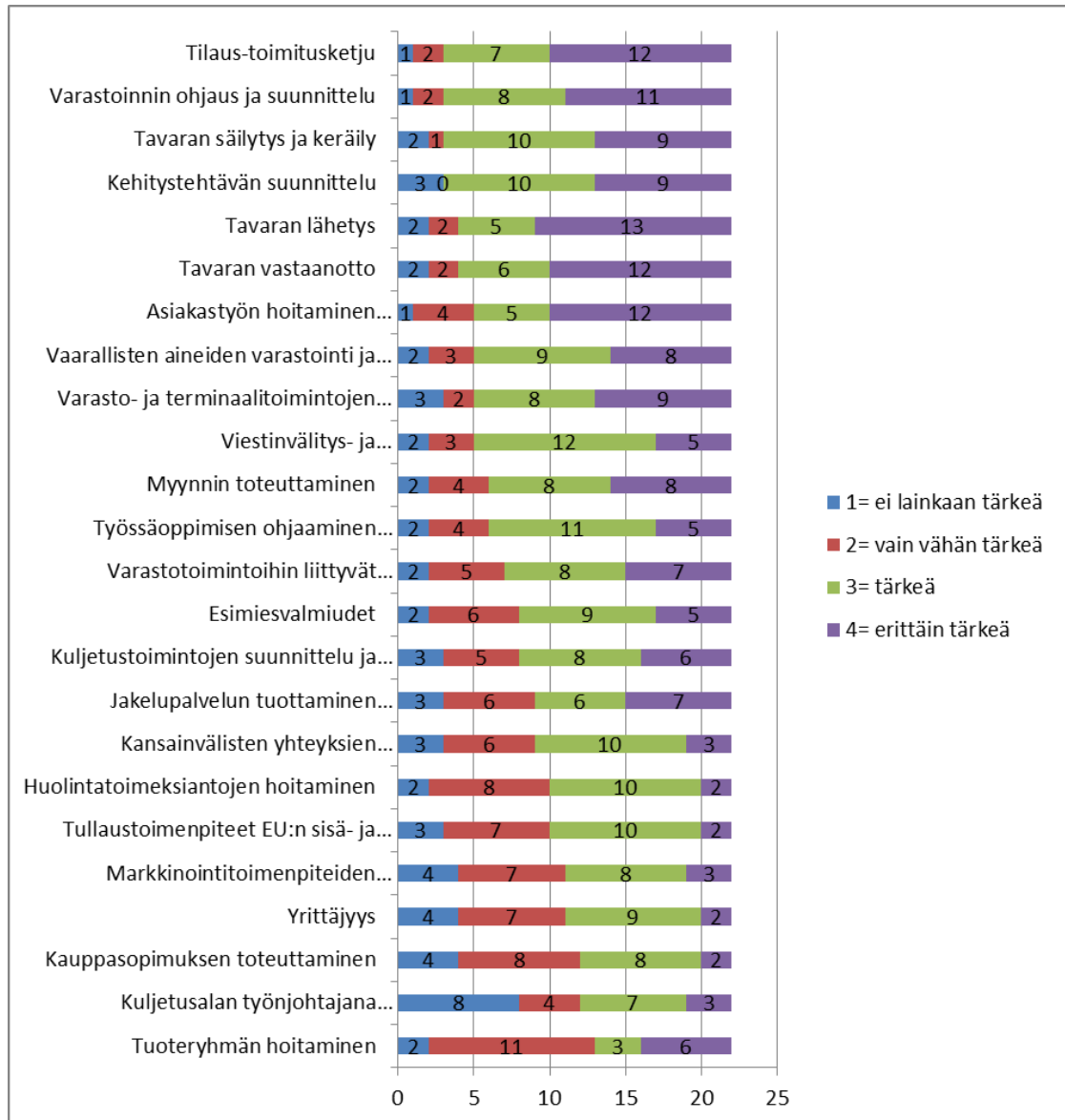
Kyselyn toisessa osiossa vastaajia pyydettiin ottamaan kantaa osaamisvaatimuksiin oman yrityksensä henkilöstön näkökulmasta. Tällä kyselyllä kartoitettiin koulutustarpeita kyselyyn vastanneissa yrityksissä. Vastauksista laskettiin keskiarvot ja eniten arvoja 3 ja 4 saaneet vastaukset. Näiden lukujen perusteella tutkinnon osat järjestettiin tärkeysjärjestykseen ja tuloksia verrattiin toisiinsa sekä EsLogC -hankkeessa saatuihin tuloksiin.

Keskiarvon mukaisesti järjestetyt tutkinnon osat on esitetty kuvassa 29.

Kuva 29. Keskiarvon mukainen järjestys

Keskiarvon mukaisesti järjestettynä tärkeimmäksi tutkinnon osaksi arvioitiin tilaus-toimitusketju sekä varastoinnin ohjaus ja suunnittelu. Perusvarastotyöhön liittyvät tutkinnon osat olivat seuraavaksi tärkeimpiä mukaan lukien asiakastyöhön liittyvä tutkinnon osa, mikä ei varastoalan tutkintoon tällä hetkellä sisälly. Kehittämistyöhön liittyvää osaamista pidettiin myös tärkeänä. Lisäksi työn suunnitteluun ja organisointiin liittyvät teemat koettiin tärkeiksi osaamisalueiksi. Tässä osiossa myynnin toteuttaminen - tutkinnon osan osaamisvaatimukset koettiin myös tärkeäksi, mikä poikkeaa arvioinneista joita tehtiin varastotyöntekijän tutkintoon sisältyvistä osaamisista.

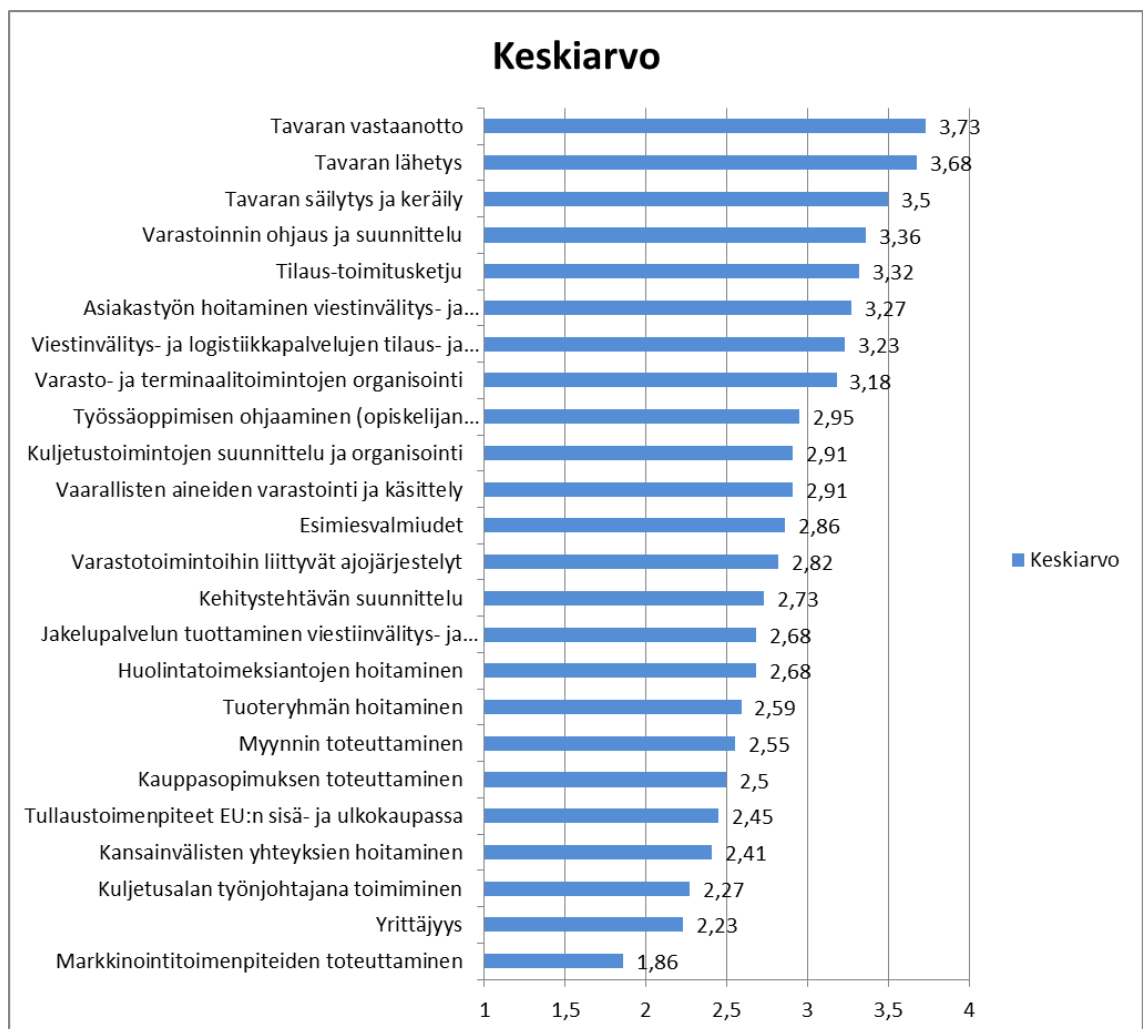
Kuva 30. Vastauksien jakauma kyselyn toisessa osiossa

Tutkinnon osat joiden arvojen 3 ja 4 yhteenlaskettu osuus oli yläkvartaalissa eli välillä 75 - 100 % ovat kymmenen ensimmäistä tutkinnon osaa. Viimeinen tähän kategoriaan kuuluva tutkinnon osa on siis Viestinvälitys- ja logistiikkapalvelujen tilaus- ja toimitusprosessien hoitaminen. Tärkeimmäksi osaamisalueeksi yritykset näkivät tilaus-toimitusketju osaamisen sekä varastoinnin ohjaukseen ja suunnitteluun liittyvät asiat. Tämän jälkeen osaamistarpeita nähtiin perusvarastotöissä mutta myös kehittämisosaamisessa. Asiakastyön ja työnjohtamiseen ja suunnitteluun liittyvät asiat koettiin myös tärkeiksi.

5 POHDINTA

Tavoitteena oli tutkia varastoalan ammattimaisen työn kannalta tarpeellisia näyttötutkintojärjestelmän mukaisia tutkintojen osia monialaisen osaamisen näkökulmasta ja muodostaa tuloksista ehdotuksia tutkintorajoja rikkovasta tutkinnon muodostumisesta työelämän tarpeiden mukaan. Tässä osassa on kuvattu pohdittu tutkimuksen tuloksia.

Edellä tutkimuksen kohteena olevat tutkinnon osat järjestettiin keskiarvon perusteella tärkeysjärjestykseen. Tutkimusaineistosta laskettiin jokaiselle tutkinnon osalle myös moodi sekä prosenttiosuudet sen mukaan, miten moni vastaaja piti kutakin tutkinnon osaa erittäin tärkeänä tai tärkeänä.

Kuva 31. Tutkinnon osat keskiarvo järjestyksessä

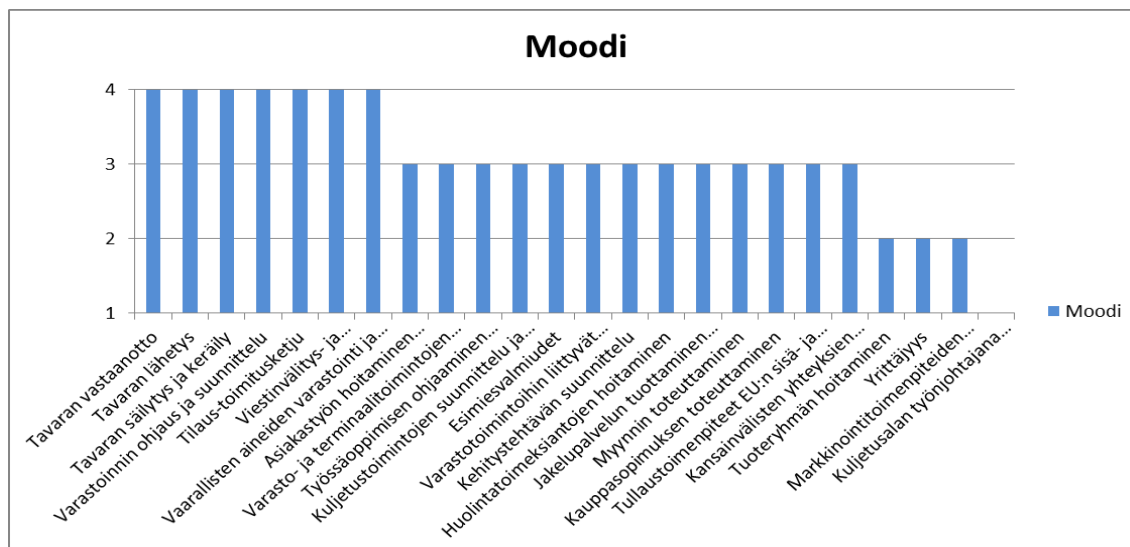
Tärkeimmät tutkinnon osat keskiarvon perusteella ovat:

- Tavarán vastaanotto
- Tavarán lähetyS
- Tavarán säilytys ja keräily
- Varastoinnin ohjaus ja suunnittelu
- Tilaus-toimitusketju
- Asiakastyön hoitaminen viestinvälitys- ja logistiikkapalveluissa
- Viestinvälitys- ja logistiikkapalveluiden tilaus- ja toimitusprosessin hoitaminen
- Varasto- ja terminaalitoimintojen organisointi

Edellä mainituista tutkinnon osista viisi ensimmäistä kuuluvat nykyiseen varastoalan ammattitutkintoon. Kaksi seuraavaa sisältyy Viestinvälitys- ja logistiikkapalveluiden ammattitutkintoon ja viimeinen tutkinnon osa Auto- ja kuljetusalan työnjohdon ammattitutkintoon. Tämän perusteella näyttäisi että nykyinen ammattitutkinto vastaa pääosin varastoalan ammattilaisen osaamistarpeita. Keskeiset asiat, jotka nykyiseen tutkintoon kuulumattomien tutkinnon osien perusteella painottuvat uusina osaamisvaateina tärkeysjärjestyksessä ovat:

- asiakastyö
- tilaus-toimitusprosessien hoitaminen, tietotekniset taidot
- työn suunnittelu ja organisointi

Tämän perusteella olisi siis tarvetta myös muista tutkinnoista ja tutkinnon osista saata-
vahiin valmiuksiin. Jos taulukkoa tarkastellaan myös keskiarvon kolme alapuolelta esi-
merkiksi arvoon 2,5 asti voidaan todeta että joissain tapauksissa olisi perusteltua lisätä
valinnaisuutta erityisesti kuljetusalan tutkinnonosien mutta myös myynnin tutkinnonosi-
en osalta. Kuvassa 4 moodin mukaan arvojärjestykseen lajitellut tutkinnon osat.

Kuva 32. Tutkinnon osat moodin mukaan lajiteltuna

Moodin perusteella tärkeimmät tutkinnon osat on lueteltu alla.

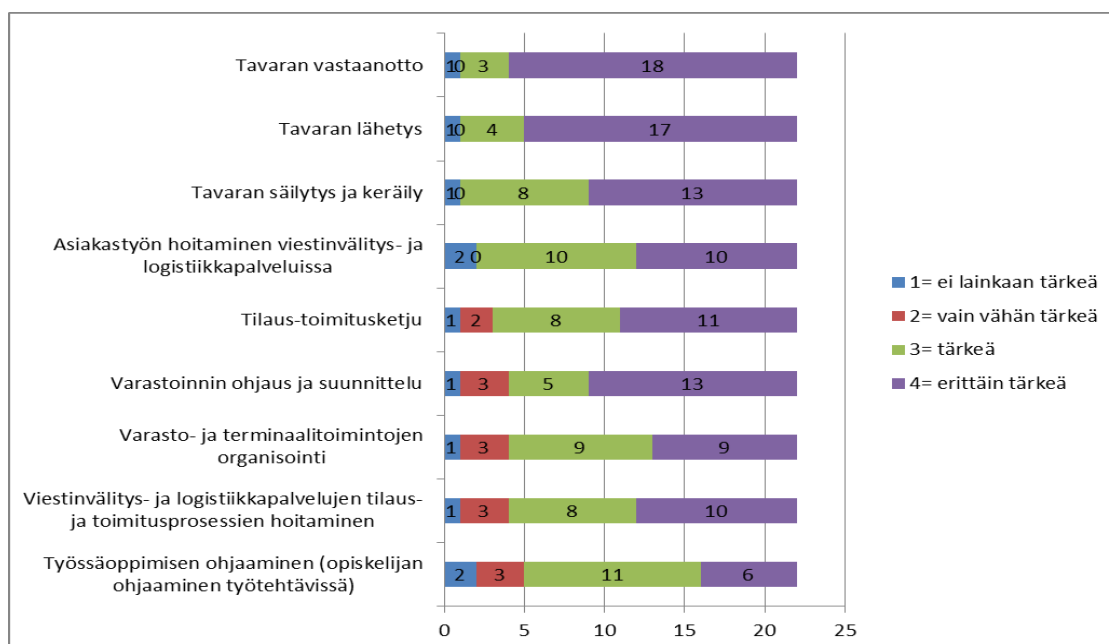
- Tavaran vastaanotto
- Tavaran lähetys
- Tavaran säilytys ja keräily
- Varastoinnin ohjaus ja suunnittelu
- Tilaus-toimitusketju
- Viestinvälitys- ja logistiikkapalveluiden tilaus- ja toimitusprosessin hoitaminen
- Vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely

Mukaan on otettu tutkinnon osat, joissa moodi oli 4. Tämän perusteella ensimmäiset neljä tutkinnon osaa ovat samat kuin keskiarvonkin perusteella. Samoin viimeinen tutkinnon osa Vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely on nykyisestä varastoalan ammattitutkinnosta. Viestinvälitys- ja logistiikkapalveluiden tutkinnosta on tärkeäksi koettu tilaus-toimitusprosessiin liittyvät osaaminen. Keskeiset asiat, jotka nykyiseen tutkintoon kuulumattomien tutkinnon osien perusteella painottuvat uusina osaamisvaateina ovat:

- tilaus-toimitusprosessien hoitaminen, tietotekniset taidot

Tämänkin tunnusluvun perusteella muista tutkinnoista saatavalle osaamiselle olisi tarvetta. Moodi tunnusluvun osalta on huomattava, että se tässä aineistoissa hieman tasapäistää asioita ja näin ollen tunnuslukua tulkittava varoen.

Seuraavassa on käsitelty vastauksien jakaumaa arvojen esiintymistiheyden perusteella.

Kuva 33. Yhteenveto vastauksien jakaumasta

Prosentuaalisesti eniten arvoja 3 ja 4 saaneet tutkinnon osat on lueteltu kuvassa 33. Mukaan on otettu tutkinnon osat joiden arvojen 3 ja 4 yhteenlaskettu osuus oli yläkvartaalissa eli välillä 75 - 100 %.

Nykyisen varastoalan ammattitutkinnon osia ovat kolme ensimmäistä sekä viides ja kuudes. Muut mukana olevat tutkinnon osat ovat Viestinvälitys- ja logistiikkapalveluiden tutkinnosta sekä Auto- ja kuljetusalan työnjohdon ammattitutkinnosta. Myynnin ammattitutkinnosta mukana on työssäoppimisen ohjaaminen. Keskeiset asiat, jotka nykyiseen tutkintoon kuulumattomien tutkinnon osien perusteella painottuvat uusina osaamisvaateina tärkeys järjestyksessä ovat:

- Asiakastyö
- Työn suunnittelu ja organisointi
- Tilaus-toimitusprosessien hoitaminen, tietotekniset taidot
- Opastus, oppimisen ohjaaminen, perehdytys

Tämän perusteella esille nousevat samat asiakokonaisuudet kuin keskiarvonkin perusteella. Edellisten perusteella elinkeino elämässä näyttäisi olevat tarvetta yhdistellä joi-tain osaamisvaateita muista tutkinnon osista. Jos taulukkoa tarkastellaan arvoon 50 %,

voidaan todeta että tässäkin tapauksessa voisi olla perusteltua saada valita tutkinnon osia erityisesti kuljetusalan tutkinnoista.

Alla on yhteenveto edellä mainituista keskiarvon, moodin ja prosentuaalisesti eniten arvoja 3 ja 4 saaneiden tutkinnon osien teemoista, joita ei sisälly nykyiseen varastoalan ammattitutkintoon.

Tutkinnon osa	Keskiarvo	Moodi	Yläkvartaali
Asiakastyö	x		x
Tilaus-toimitusprosessi, tietotekniset taidot	x	x	x
Työn suunnittelu ja organisointi	x		x
Opastus, oppimisen ohjaaminen, perehdytys			x

Kuva 34. Yhteenveto osaamisen teemoista

Yhteenvedon perusteella tärkein uusi osaamisalue on tilaus-toimitusprosessin hoitaminen johon sisältyy oleellisesti tietotekniset taidot ja tietojärjestelmien käyttö. Asiakastyö sekä työn suunnittelu ja organisointi ovat tämän perusteella seuraavaksi tärkeimpiä osa-alueita.

EsLogC -hankkeessa mainitut osaamisen kehittämisen painopisteet varastyöntekijöille olivat varastonhallintajärjestelmät ja niiden käyttö, uudet teknologiat, prosessit, tuotteiden/palvelujen tuntemus, verkostoituminen ja yhteistyöosaaminen, tiedonjako, kestävä kehitys, laadunvalvonta ja seuranta, osaamisen kehittäminen, kehityskeskustelujen personointi ja hyödyntäminen sekä asiakassuhdeosaamisen vahvistaminen. (Laitinen & Pulli, 2012, s.153) EsLogC -hankkeessa vahvimaksi kehittämisen painopisteeksi mainitaan kokonaiskuvan hahmottamisen tärkeys oman työn ja sidosryhmätyöskenteilyn takia. Moniosaajaksi kehittymisen edellytykseksi mainitaan erityisesti teknologia- ja it-osaamisen kehittäminen. (Laitinen & Pulli, 2012, s.155)

Kun EsLogC -hankkeessa esitettyjä osaamisen painopisteitä verrataan tässä tutkimuksessa saatuun tulokseen, voidaan niiden todeta mukailevan toisiaan. Hankkeessa mainittu varastonhallintajärjestelmien osaaminen vastaa tässä tutkimuksessa esille nousutta tilaus-toimitusprosessin hoitaminen ja tietojärjestelmä osaamisen teemaa. Sa-

moin hankkeessa mainittu asiakassuhdeosaaminen sisältyy tämän tutkimuksen perusteella tärkeäksi koettuun asiakaspalvelu osaamiseen.

Myynnin ammattitutkinnon tutkinnon osia ei koettu kovin tärkeiksi varastoalan osaamisen näkökulmasta. Tämä on mielenkiintoista, koska vastaavia osaamisvaatimuksia kuten asiakastyö ja vuorovaikutus sisältyivät muihin tutkinnon osiin ja sitä kautta ko. asiat koettiin tärkeiksi. ESLogC -hankkeessa nämä teemat nousivat esille myös. Tutkinnon osan nimi on voinut vastatessa johtaa hieman harhaan, jos vastaaja ei ole tutustunut tutkinnon osan sisältöön tarkemmin. Tutkinnon osan sisältö kuvaukset olivat kyselyssä hyperlinkkinä tutkinnon osan nimessä, mutta se onko vastaaja tutustunut tarkemmin sisältöihin, ei ole tiedossa.

Selkeästi vähiten tärkeäksi koettuja tutkinnon osia olivat:

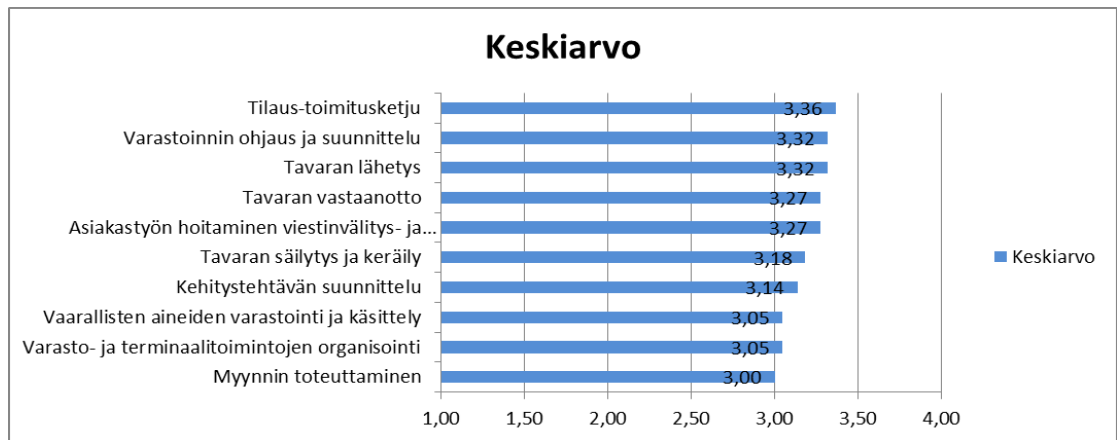
- Markkinointitoimenpiteiden toteuttaminen
- Yrittäjyys
- Kuljetusalan työnjohtajana toimiminen

Markkinointitoimenpiteiden toteuttaminen on myynnin ammattitutkinnosta ja liittykin selkeästi markkinoinnin toiminta-alueeseen. Kuljetusalan työnjohtajana toimiminen taas nimensä mukaisesti ohjaa juuri kuljetusalan työnjohto osaamiseen ja on luontevaa että sitä ei koeta tärkeäksi. Vaikkakin toisissa tutkinnon osissa työnjohto – osaaminen on koettu tärkeäksi, mutta niissä tutkinnon osan nimi viittaa enemmän varastoalaan. Hieman yllättäen yrittäjyyttä ei koeta tärkeäksi varastoalan ammattimaisessa työnteossa. Logistiikkapalveluiden ja erityisesti varastointipalveluiden yleistymisen myötä yrittäjyysosaaminen sopisi tärkeäksi osaamiseksi myös yleisessä keskustelussa ja julkisuudessa olleen pienyrittäjyyden takia. Nämä teemat eivät nousseet esille myöskään ES-LogC - hankkeessa mainituissa varastotyöntekijän osaamisen painopistealueissa.

Kyselyn toisessa osassa kartoitettiin yrityksen koulutustarpeita vastanneiden yritysten oman henkilöstön osalta. Tutkinnon osat järjestettiin tärkeysjärjestykseen keskiarvon perusteella. Tutkinnon osat järjestettiin tärkeysjärjestykseen myös sen perusteella kuinka paljon ne saivat arvoja 3 ja 4. Näitä tuloksia verrattiin toisiinsa.

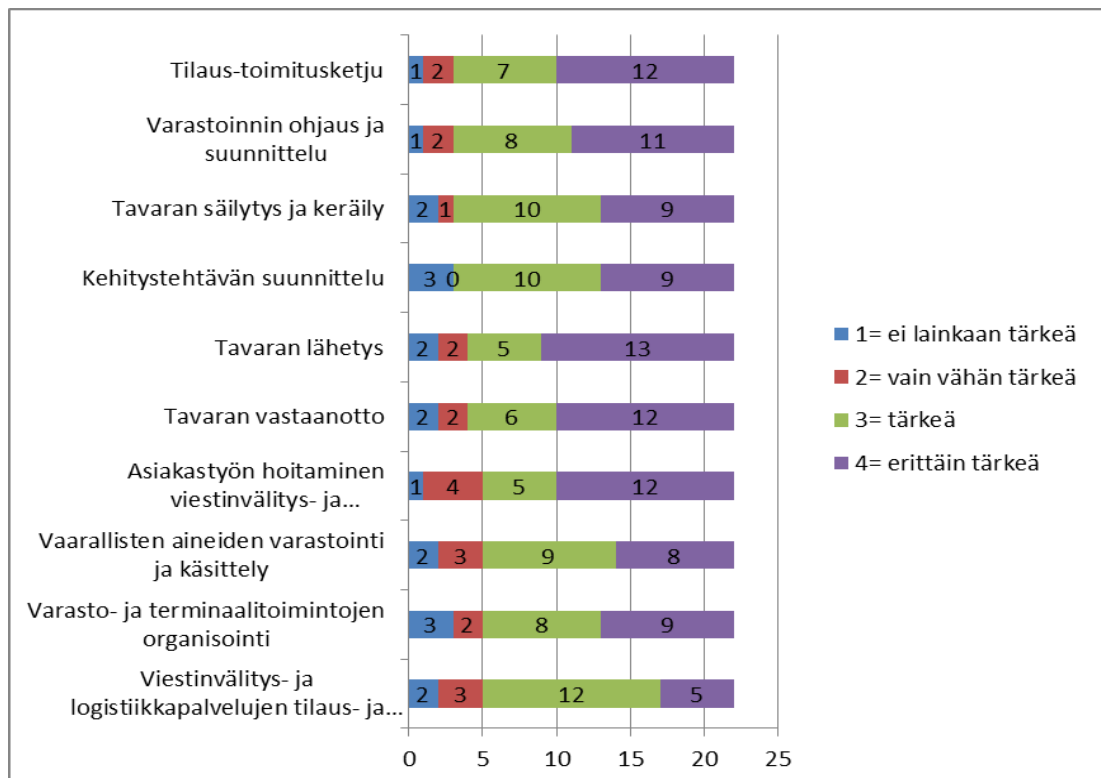
Keskiarvon perusteella tärkeimmiksi tutkinnon osiksi valittiin ne tutkinnon osat joiden keskiarvon oli yli 3,00. Kaksi tärkeintä osaamisaluetta oli tämän perusteella tilaus-toimitusketju sekä varastoinnin ohjaus ja suunnittelu. Nämä kaksi teemaa liittyvät olen-

naisesti myös EsLogC -hankkeessa mainittuun kokonaisuuden hahmottamiseen. Nämä tutkinnon osat on esitetty kuvassa 35.

Kuva 35. Keskiarvon perusteella tärkeimmät tutkinnon osat

Seuraavassa esitetty tärkeimmät tutkinnon osat keskiarvon perusteella sekä tutkinnon osat joiden arvojen 3 ja 4 yhteenlaskettu osuus oli yläkvartaalissa eli välillä 75 - 100 %.

Kuva 36. Tärkeimmät koulutustarpeet

Tärkein osaamisalue on tilaus-toimitusketjuun liittyvä osaaminen. Tämä osaamisvaade on keskeisenä myös EsLogC -hankkeessa, jossa kokonaisuuden hahmottamista pidettiin tärkeimpänä varastotyöntekijän kehittämisen painopistealueena. (Laitinen & Pulli, 2012) Substanssiosaamisen kehittäminen myös vahvasti esille - keskeiset varastyötävät ovat tärkeimpien osaamisten joukossa. Asiakastyön osaaminen koetaan myös tärkeäksi ja kehitettäväksi osaamiseksi. Lisäksi työn ja toimintojen organisoinnissa nähdään osaamisen kehittämisen tarpeita.

6 YHTEENVETO

Tässä tutkimuksessa selvitettiin yritysten näkemyksiä näyttötutkintojärjestelmän mukaisten tutkintojen ja tutkinnon osien tarpeellisuudesta. Tavoitteena oli selvittää onko varastoalan ammattilaisen nykyisissä työtehtävissä sellaista osaamista, jota ei ole mahdollista hankkia nykyisen varastoalan ammattitutkinnon määrittelemässä kokonaisuudessa ja olisiko tällainen osaaminen hankittavissa suorittamalla muita logistiikka-alan tai läheisesti logistiikka-alaan liittyvien tutkintojen osia. Lisäksi tutkittiin kohderyhmään valittujen yritysten koulutustarpeita tutkimuksessa mukana olevien tutkinnon osien mukaisten osaamisten osalta.

Nykyiset osaamiskokonaisuudet näyttävät palvelevan melko hyvin työelämän tarpeita. Joukossa oli kuitenkin osaamista, mitä olisi aiheellista korostaa enemmän. Esille nousseita osaamistarpeita olivat tilaus-toimitusprosessin hoitaminen, tietojärjestelmä-, asiakaspalveluosaaminen, työjohtaminen ja organisointi sekä perehdytys ja opastus. Vaikka tutkimuksen näkökulma ei ollut työnjohtajan tai esimiehen osaaminen, nousi esille myös tarve työn organisointiin ja työn suunnitteluun liittyvästä osaamisesta. Työssä käsiteltiin myös kohderyhmässä olleiden yritysten henkilöstön kehittämistarpeita. Tärkeimpänä kehityskohteena pidettiin tilaus-toimitusketju osaamista, jossa painottuu kokonaisuuden hallinta.

Opetushallitus on merkittävässä roolissa kun näyttötutkintojen rakenteita ja sisältöjä uudistetaan. Tämän työn tulokset ovat olleet yksi osa tausta-aineistoa varastoalan ammattitutkinnon perusteiden uudistamistyössä, joka on aloitettu 2016 kesällä ja loppuu keväällä 2017. Perusteiden uudistamistyössä on painotettu mm. tilaus-toimitusprosessin osaamista sekä perehdytys ja työnopastus teemoja. Lisäksi tässä tutkimuksessa tärkeimmäksi koetut osaamisalueet vastaavat perusteiden uudistamistyöryhmän ajatuksia varastoalan ammattilaisen ydinosoamisesta. Tutkintojen rakenteista ja muodostumisäännöistä päätettäessä tulisi huomioida laaja valinnanmahdollisuus. Nykyisissä tutkinnoissa on vähän valintamahdollisuuksia ja olisi tarpeellista, että työelämässä tarvittavaa osaamista pystyy hankkimaan joustavasti eri tutkintojen tutkinnon osia yhdistelemällä.

Tutkimuksen toisena tavoitteena oli tutkia vastaajayrityksien omaa tarvetta henkilöstön kehittämisessä ja kouluttamisessa. Tärkeimmät teemat liittyivät tilaustoimitusketju osaamiseen sekä varastoinnin suunnitteluun ja ohjaukseen. Nämä molemmat asiat

liittyvät olennaisesti kokonaisuuksien hahmottamiseen, mikä on mainittu muissakin vastaavaa osaamista käsittelevissä tutkimuksissa kuten EsLogC -hankkeessa.

Tämä tutkimus tehtiin ammattimaisen varastotyöntekijän näkökulmasta. Tutkimusta voisi jatkaa siten, että moniosaajuutta tutkittaisiin myös muista logistiikka-käsitteen sisällä olevien ammattiryhmien näkökulmasta. Ristiin analysoimalla keskeisten logistiikka-alan ammattiryhmien osaamisvaatimukset suhteessa toisiinsa saataisiin tietoa ammattiryhmien keskeisistä yhteisistä osaamisvaatimuksista ja siitä, onko niihin mahdollista vastata nykyisten tutkintojen ja tutkintorakenteiden puitteissa.

LÄHTEET

Halonen, Heli. 2016. Tulevaisuuden osaamistarpeet varastoalalla. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö.

Hokkanen, Simo. 2011, 6. uudistettu painos. Johdatus logistiseen ajatteluun.

Kotimaisten kielten keskus. 2016. Kielitoimiston sanakirja. Viitattu 29.11.2016. Saatavissa: <http://www.kielitoimistonsanakirja.fi/>

Lahtinen, H., Pulli, J. 2012. Logistiikkakeskuksen kehittäjän käsikirja. Teknologiakeskus Tech-Villa Oy / LIMOWA Logistiikkaklusteri

Opetushallitus. 2006. Varastoalan ammattitutkinto. Viitattu 30.10.2016. Saatavissa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/931997/naytto/tiedot>

Opetushallitus. 2009. Viestinvälitys- ja logistiikkapalveluiden ammattitutkinto. Viitattu 28.10.2015. Saatavissa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/504677/naytto/tiedot>

Opetushallitus. 2012. Myynnin ammattitutkinto. Viitattu 1.10.2016. Saatavissa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/207456/naytto/tiedot>

Opetushallitus. 2012. Ulkomaankaupan ammattitutkinto. Viitattu 30.10.2016. Saatavissa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/504675/naytto/tiedot>

Opetushallitus. 2014. Ohje ammatti- ja erikoisammattitutkintojen perusteiden laatimiseen. Ammatillinen aikuiskoulutus.

Opetushallitus. 2015. Auto- ja kuljetusalan työnjohdon ammattitutkinto. Viitattu 28.10.2016. Saatavissa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/845880/naytto/tiedot>

Opetushallitus. 2015. Oppaat ja käsikirjat 2015:7. Näyttötutkinto-opas 2015.

Opetushallitus, 2016. Tutkintojen viitekehitykset. Viitattu 29.11.2016. Saatavissa: http://oph.fi/koulutus_ ja_tutkinnot/tutkintojen_tunnustaminen/tutkintojen_viitekehys
Opetushallitus. 2016. Ammatillisten tutkintojen perusteiden sisällön laadintaohje.

Opetusministeriö, 2009. Tutkintojen ja muun osaamisen kansallinen viitekehys. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2009:24.

TE - Palvelut. 2016. Sihti Oy:n työpaikkailmoitus. Viitattu 29.11.2016. Saatavissa: <http://www.mol.fi/tyopaikat/tyopaikkatiedotus/haku/hae.htm?lang=fi&hakusana=varastoty%C3%B6>

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation. 2016. International Standard Classification of Education. Viitattu 29.11.2016. Saatavissa: <http://www.uis.unesco.org/Education/Pages/international-standard-classification-of-education.aspx>

Stadium Oy työpaikkailmoitus

Lähde: TE-Palvelut. 2016. Stadium Oy työpaikkailmoitus. Viitattu 29.11.2016.

<http://www.mol.fi/tyopaikat/tyopaikkatiedotus/haku/hae.htm?lang=fi&hakusana=varastoty%C3%B6>

Työhallinnon asiakaspalvelun tietojärjestelmä 29.11.2016 11:46:21

Stadium Jumbo etsii oma-aloitteista ja reipasta varastotyöntekijää määräaikaiseen työsuhteeseen.

Jos sinulta löytyy tahtoa, meiltä löytyy loput!

Tiimimme etsii uusia kykyjä, vahvoja joukkuepelaajia, jotka ovat innostuneita urheilusta, kilpailusta, myynnistä ja haluavat tarjota parasta palvelua asiakkaillemme. Kilpailuhenki ja intohimo asuvat meissä ja leimaavat kaikkea mitä teemme. Viihdyt meillä jos pidät innostavasta ilmapiiristä ja haluat kasvaa kanssamme. Intohimosi on - aivan kuten meilläkin - urheilu - ja urheilumuoti ja olet sitä mieltä että liikunta tekee elämästä hauskeempaa! Join the movement.

Sinun tehtäväsi

Stadiumin varastotyöntekijänä tehtävänäsi on päivittäisten varastorutiinien toimivuuden varmistaminen. Tehtäviin kuuluu mm. saapuneiden toimitusten vastaanottaminen, kuorman purku, tuotteiden henkarointi, hyllyttäminen ja hälyttäminen sekä varasto-ohjelman hallinta. Juokseva inventointi, varaston siisteys ja järjestyksestä huolehtiminen kuuluvat myös tehtäviisi. Ajoittain hektinen työ vaatii varastolta paineensietokykyä ja kykyä käsitellä isoja kuormia nopeallakin aikataululla. Työ edellyttää järjestelmällisyyttä ja reipasta otetta työhön. Varasto työskentelee yhteistyössä myymälän henkilökunnan kanssa ja myymälää varten.

Ensisijaisesti työskentelet varaston puolella, mutta tämän lisäksi toimit tarpeen tullen myymälässä myyjänä. Stadiumin myyjänä tehtävänäsi on, asiakaspalvelun ja myynnin lisäksi, innostaa asiakkaita aktiiviseen elämään tarjoamalla heille juuri oikeanlaiset tuotteet heidän tarpeidensa mukaisesti.

Sinun ominaisuutesi:

- Olet tehokas ja tarkka
- Sinulla on nopeaa ongelmanratkaisukykyä ja kykyä kehittää ja kehittyä työssäsi
- Pidät tiivistähtisestä työrytmistä
- Olet iloinen, reipas ja aktiivinen
- Olet positiivinen ja oma-aloitteinen joukkuepelaaja
- Nautit asiakaspalvelusta ja palat halusta ylittää asiakkaan odotukset
- Edellytämme tehtävässä hyvää englanninkielentaitoa ja perus IT- taitoja
- Varasto-ohjelmien tuntemus ja ymmärrys katsotaan suureksi eduksi

Kiinnostus ihmisiin ja halu palvella on vaatimus.

Stadium tarjoaa sinulle

- Paikan arvojohtetussa yrityksessä, jossa uskotaan työntekijöiden jatkuvaan kehittymiseen
- Haasteita ja mahdollisuuksia kasvaa ja edetä uusiin rooleihin
- Aktiivisen ja energisen työympäristön

Sijointipaikka

Vantaa/ Stadium Jumbo

Kesto/työaika

Kokoaikainen 37,5h/vko

Määräaikaisuus ajalle 1.1.2017-31.12.2018

Hakeminen

Tehtävään voi hakea Stadiumin urasivujen kautta <http://ura.stadium.fi/> toiminnolla "hae paikka".

Hakuaika 1.12.2016 asti.

Olemme yhteydessä kaikkiin hakijoihin mahdollisimman pian hakuajan päätyttyä.

Odotamme hakemustasi!

JOIN THE MOVEMENT

Ulkomaankaupan ammattitutkinto

Alla on lueteltu Ulkomaankaupan ammattitutkinnosta tutkimukseen mukaan valittujen tutkinnon osien nimi, ammattitaitovaatimukset ja arvioinnin kohteet. (Opetushallitus. E-perusteet, Ulkomaankaupan ammattitutkinto):

Kansainvälisten yhteyksien hoitaminen

- Osaa sijoittaa oman vastualueensa ja työtehtävänsä osaksi yrityksen kansainvälistä toimintaa
 - Työskentely kansainvälisessä ympäristössä
- Osaa hoitaa yhteydenpidon asiakkaisiin ja yhteistyökumppaneihin
 - Yhteistyösuhteiden hoitaminen
- Osaa avustaa kansainvälisessä markkinoinnissa tai hankintatoimessa

Kauppasopimuksen toteuttaminen

- Osaa noudattaa tehtyä kauppasopimusta
 - Toimituksen valmistelu
 - Kaupan dokumentointi
- Vastata sopimuksen käytännön toteuttamisesta
 - Toimituksen hoitaminen
 - Toimitusten seuranta

Huolintatoimeksiantojen hoitaminen

- Osaa suunnitella huolinta- ja kuljetustoimeksiantoja sopimusten mukaisesti
 - Työskentelykansainvälisessä toimintaympäristössä
 - Toimeksiannon ja sopimusehtojen tulkinta
 - Toimeksiannon suunnittelu
- Tutkinnon suorittaja osaa organisoida ja toteuttaa toimeksiannon
 - Toimeksiannon hoitaminen rahdinkuljettajan ja välittäjän vastuiden sekä sopimusten mukaisesti

- Toimeksiannon edellyttämien ja vaatimusten mukaisten huolinta ja kuljetusasiakirjojen laatiminen
- Osaa suojautua kansainvälisten kuljetusten riskeiltä, hoitaa vakuutustoimeksiannon ja toimia vahinkotilanteissa
 - Toimitusten vakuuttaminen
- Seurata toimeksiannon toteutumista ja kehittää toimintaa
 - Toimeksiannon seuranta

Tullaustoimenpiteet EU:n sisä- ja ulkokaupassa

- Osaa toteuttaa EUn sisä- ja ulkokaupan vaatimat toimenpiteet
 - EU:n sisä- ja ulkokaupan huomiointi tullaustoimenpiteiden valinnassa
 - EU:n sisäkaupan toimenpiteiden toteuttaminen
 - EU:n ulkokaupan toimenpiteiden toteuttaminen
- Toteuttaa vienti- ja tuontitullaukset
 - Tiedonhakutaitojen hallitseminen
 - Vientitullauksen hoitaminen
 - Tuontitullauksen hoitaminen
- Osaa hoitaa passitusmenettelyt
 - Passitusten hoitaminen
- Osaa laatia tullausasiakirjat ja vastata tietojen toimittamisesta tulliviranomaisille
 - Asiakirjojen laatiminen ja toimittaminen

Myynnin ammattitutkinto

Tuoteryhmän hoitaminen

- Osaa suunnitella hankintoja
 - Logistisen prosessin hallinta
 - Hankintojen suunnittelu
 - Tuoteryhmän kannattavuuden suunnittelu
- Osaa tilata tuotteita
 - Tilausten organisointi
 - Toimitusten valvonta

- Esillepano
- Osaa seurata ja kehittää tuoteryhmää
 - Varaston hallinta
 - Tuoteryhmän kehittäminen
 - Oman osaamisen seuranta ja kehittäminen
 - Tilausten organisointi

Myynnin toteuttaminen

- Osaa hoitaa ja kehittää asiakkuuksia
 - Asiakkuuksien hoitaminen
 - Asiakaspalvelun toteuttaminen
- Osaa myydä
 - Myyminen
 - Vuorovaikutustilanteiden hoitaminen
- Osaa arvioida oman myyntityönsä kannattavuutta
 - Oman myyntityön kannattavuuden arviointi

Markkinointi toimenpiteiden toteuttaminen

- Osaa suunnitella markkinointitoimenpiteet
 - Raporttiedon hyödyntäminen
 - Markkinointitoimenpiteiden suunnittelu
- Osaa toteuttaa markkinointitoimenpiteet
 - Markkinointisuunnitelman toteutus
- Seurata ja kehittää markkinointitoimenpiteiden toteutusta
 - Kannattavuuden seuranta
 - Markkinointitoimenpiteiden kehittäminen
 - Oman osaamisen seuranta ja kehittäminen

Työssäoppimisen ohjaaminen

- Osaa suunnitella ja toteuttaa työssä oppimisprosessin
 - Työtehtävän vaatiman osaamisen tunnistaminen

- Nykyisen osaamisen ja oppimistarpeen tunnistaminen
- Työssä oppimisprosessin organisointi
- Työssä oppimiseen liittyvän lainsäädännön hallitseminen
- Työssä oppimisen ohjaajana toimiminen
- Työssä oppimisen arviointi
- Oman työn ja toiminnan laadun kehittäminen

Viestinvälitys- ja logistiikkapalveluiden ammattitutkinto

Asiakastyön hoitaminen viestinvälitys- ja logistiikkapalveluissa

- Osaa toimia asiakaspalveluprosessissa organisaationsa markkinoinnin linjausten mukaisesti
 - Oman organisaation markkinoinnin periaatteiden mukainen toiminta
 - Asiakaspalvelun toteuttaminen
 - Asiakaspalvelun kehittäminen
 - Oman osaamisen kehittäminen
 - Pehdyttäminen ja työn opastaminen

Jakelupalvelun tuottaminen viestinvälitys- ja logistiikkapalveluissa

- Osaa toimia organisaation logistisissa prosesseissa
 - Logistisen prosessin hallinta
 - Kuljetusten ja toimitusten hoitaminen
 - Kuljetusyksikköjen purkaminen ja lajittelu
 - Toimitusten seuraaminen
 - Jakelupalveluketjun toimintojen kehittäminen
 - Oman osaamisen kehittäminen
 - Pehdyttäminen ja työn opastaminen

Viestinvälitys- ja logistiikkapalvelujen tilaus- ja toimitusprosessin hoitaminen

- Osaa toimia viestinvälitys- ja logistiikkapalveluorganisaatiossa palvelujen tuottajana tilaus- ja toimitusprosessissa
 - Toimialan ja oman organisaation tunteminen
 - Tilaus- ja toimitusprosessin kokonaisuuden hallinta
 - Prosessin hoitaminen
- Osaa hoitaa palvelutilanteet asiakaslähtöisesti
 - Asiakastilanteiden hoitaminen
 - Tiedonhaku

Auto- ja kuljetusalan työnjohdon at

Varasto- ja terminaalitoimintojen organisointi

- Hallitsee varaston tai terminaalin perustoiminnot
- Huolehtii työvälineiden ja laitteiden kunnosta ja turvallisesta käytöstä
- Edistää varasto- tai terminaalitoiminnan kustannustehokkuutta ja kannattavuutta
- Soveltaa varasto- tai terminaalitoiminnan lainsäädäntöä ja valvoo työturvallisuutta
- Organisoii varaston tai terminaalin työprosessin

Kehitystehtävän suunnittelu

- Tunnistaa kehittämisen kohteita
- Esittelee kehitystehtävän

Varastoalan ammattitutkinto

Tavaran vastaanotto

- Tuntee yrityksen päätuotteet ja tuoteryhmät sekä tietää mistä ja milloin tavara saapuu
- Tuntee yrityksen päätuotteiden ja tuoteryhmien hyväksyttävän laatutason sekä osaa täyttää laatupöytäkirjan tarvittaessa
- Tunnistaa saapuvan lähetyksen käsittely- ja varoitusmerkinnät ja noudattaa niitä työssään
- Osaa etsiä vaarallisten aineiden käsittelyyn liittyvät turvallisuusohjeet rahtikirjasta
- Toimii oikein havaitessaan näkyvän tai piilevän vahingon sekä osaa jäljittää puutteellisen lähetyksen
- Tuntee yleisimmät tavaran vastaanoton apuvälineet –ja laitteet ja käyttää niitä turvallista ja ergonomista työtapaa noudatten
- Tuntee standardien mukaisten kuormalavojen että muiden pakkausten palautus- ja vaihtojärjestelmien keskeiset toimintaperiaatteet ja noudattaa yrityksen käytäntöä työssään
- Tuntee yrityksen ympäristönsuojeluohjeet pakkausmateriaalin ja –täytteen talteenotosta ja lajittelusta sekä noudattaa niitä sekä ohjeiden mukaista siisteyttä ja järjestystä työssään
- Tunnistaa tehtävänsä työturvallisuusriskit ja on suorittanut työturvallisuuskoulutuksen
- Tuntee hävikin syntyminen syyt sekä välttää niitä työssään
- Ymmärtää asiakaspalvelun merkityksen ja toimii oikein asiakaspalvelutehtävissä
- Osaa tehdä saapumisilmoituksen ja siirtää saapumistiedot varastokirjanpitojärjestelmään tilaustietojen päivityksen avulla

Tavaran säilytys ja keräily

- Tuntee varastoinnin yleisimmän säilytyskaluston ja sen soveltuvuuden erilaisien tuotteiden varastointiin ja osaa perustella yrityksen säilytyskalustoratkaisuja

- Tuntee yrityksen ohjeet säilytysyksiköiden muodostamisessa ja valitsee varastointiin soveltuvan säilytysyksikön/kuormalavan
- Tuntee yrityksen varastoalueet ja varasto-osoitejärjestelmän muodostamisperiaatteet sekä löytää oikean osoitteen varastosta
- Tuntee yrityksensä tuoteryhmät, joiden varastointi poikkeaa tavanomaisesta varastoinnista sekä osaa tulkita käyttöturvallisuustiedotteen tietoja
- Tietää miten em. tuotteita käsitellään ja osaa seurata, että erikoisvarastointivaatimukset toteutuvat
- Tietää myös miten toimitaan, kun erikoisvarastointivaatimukset eivät ole toteutuneet ja tuote on kärsinyt vaurioita
- Osaa tehdä oikeat toimenpiteet epäkuranteille tuotteille
- Tuntee keräiltävät yksiköt ja tekee keräilyn oikein ja oikea-aikaisesti yhdistellen keräilyjä lähetys- ja asiakaskohtaisesti
- Valitsee tehtävän mukaiset työmenetelmät, koneet ja laitteet sekä tehokkaan siirto/keräilyreitit
- Tuntee oikeat työasennot ja ergonomian merkityksen työssään sekä noudattaa saamiaan työskentely-, nosto- ja käsittelyohjeita
- Löytää keräiltävien tuotteiden varapaikat ja täydentää keräilypaikat itsenäisesti
- Osaa siirtää keräily- tai varastosiirtotiedot varastonkirjanpitojärjestelmään saldopäivityksen avulla
- Tietää ajankäytön, oikeellisuuden ja tarkkuuden vaikutuksen keräilykustannuksiin sekä asiakaspalvelutasoon
- Tuntee varaston laadunhallinnan periaatteet ja laadun seurannan mittarit ja osaa arvioida oman työnsä laadun tason
- Tuntee hävikin syntymisen syyt varastossa ja minimoi hävikin syntymisen omassa työssään
- Osaa tehdä varaston inventoinnin sekä kiertävänä että kertainventointina oikein ja oikea-aikaisesti
- Tuntee saldojen oikeellisuuden merkityksen koko yrityksen toiminnalle
- Osaa selvittää saldoeroja sekä pystyy välttämään saldovirheiden syntymistä omassa työssään
- Tuntee suorittaja tuntee trukinkuljettajan vastuut, velvollisuudet ja oikeudet sekä noudattaa niitä työssään

- Tuntee työpaikkansa trukkiliikenteen olosuhteet ja ajo-ohjeet, trukin kuljettamiseen liittyvät työturvallisuusmääräykset ja henkilönostoihin liittyvät säädökset sekä noudattaa niitä työssään
- Osaa ajaa vastapaino-, työntöasto- tai tukipyörätrukkia ympäristöään, kansatyöntekijöitään tai taakkaa vaarantamatta tai vahingoittamatta sekä tekee vastuuntuntoisesti trukin päivittäisen ajoonlähtötarkastuksen sekä vastuulleen annetut trukin päivittäishuollot

Tavaran lähetys

- Tuntee erilaisille tuotteille soveltuvia pakkausmateriaaleja ja pakkausvaihtoehtoja
- Tuntee yleisimmät koti- ja kansainväliset logistiikkapalveluvaihtoehdot
- Tuntee pakkausten standardin mukaisen mitoituksen ja moduloinnin periaatteet sekä eri kuljetuspalveluvaihtoehtojen yleisimmät vaatimukset kappaletavaran pakkaamiselle
- Osaa valita kullekin lähetykselle oikean pakkausmateriaalin ja pakkaustavan asiakasohjeiden mukaan
- Tuntee tyypillisimmät pakkaamon apuvälineet ja laitteet ja käyttää niitä turvallis- ta ja ergonomista työtapaa noudattaen lähetystä vahingoittamatta tai materiaa- lia hukkaamatta
- Osaa mitata ja punnita lähetysten sekä määrittää sen rahditusperusteet koti- maan kappaletavaraliikenteessä
- Noudattaa yrityksen ympäristöohjeita pakkaamisessa, pakkausmateriaalin käy- tössä ja talteenotossa sekä ohjeita siisteyden ja järjestyksen ylläpidosta työ- kentelypisteessään
- Tuntee sekä standardien mukaisten kuormalavojen että muiden pakkausten palautus- ja vaihtojärjestelmien keskeiset toimintaperiaatteet ja noudattaa yri- tyksen käytäntöä työssään
- Tuntee lähettäjän ja rahdinkuljettajan vastuut tiekuljetussopimuslain mukaisesti
- Osaa määrittää taulukon avulla vaarallisten aineiden yhteenkuormauskiellot ja laatia rahtikirjan myös vaarallisten aineiden kuljettamisessa
- Tekee kollien ja kuljetuspakkausten osoite-, varoitus- ja käsittelymerkinnät oi- kein annettuja ohjeita noudattaen
- Tuntee kappaletavarakuorman sijoittamisen ja varmistamisen periaatteet

- Tietää miten hyvä kappaletavarakuorma tehdään ja varmistetaan tieliikennelain edellyttämään varmuuteen ennen kuljetuksen aloittamista.
- Osaa käyttää yrityksen tietojärjestelmää osoitetietojen ja rahtikirjojen tulostamiseen
- Osaa siirtää lähetystiedot varastokirjanpitojärjestelmään lähetystietojen päivityksen avulla
- Ymmärtää asiakaspalvelun merkityksen ja toimii oikein asiakaspalvelutehtävissä, mm. osaa jäljittää kadonneen lähetysten

Varastoinnin ohjaus ja suunnittelu

- Ymmärtää keskeisimmät syyt varastoinnin tarpeeseen ja tuntee varastoinnin sijainnin määrittämiseen liittyvät pääperiaatteet
- Ymmärtää varaston ohjauksen periaatteet ja tuntee yleisimpien varastoinnin tunnuslukujen tehtävät varastoinnin ohjauksessa
- Tuntee yleisimmät varaston täydennysmenetelmät ja syyt, jotka vaikuttavat varmuusvaraston tasoon
- Tuntee erilaisten tuoteryhmien asettamia vaatimuksia säilytysolosuhteille ja kalustolle sekä tavarankäsittelyn koneille ja laitteille
- Tietää menetelmiä, joilla varastoitavien tuotteiden merkitys yritykselle määritetään, esimerkiksi ABC-analyysin suorittamisen perusteet
- Tietää yleisimmät hyllytys- ja keräilyperiaatteet ja sekä niiden että tuotteen merkityksen ja ominaisuuksien vaikutuksen tuotteiden sijoitteluun varastossa
- Tuntee varastointikustannukset ja osaa muodostaa kokonaisnäkömyksen varastoinnin kustannusvaikutuksista yrityksen talouteen
- Ottaa taloudellisuusnäkökulman huomioon jokapäiväisessä toiminnassaan varastotyössä
- Ymmärtää varastotyön laadun ja varaston palveluasteen merkityksen asiakasyytyväisyyden luomisessa ja toimii työssään asiakaslähtöisesti
- Tuntee varaston suunnittelun lähtökohdat
- Osaa perustella säilytyskalustoratkaisuja sekä tehdä yksinkertaisia varaston layout- ja työnkulkukaavioita

Tilaus-toimitusketju

- Tuntee yrityksen perustoiminnot ja sidosryhmät yleisellä tasolla sekä yrityksen organisaation perusrakenteen ja sen toiminnan päätöksenteon kannalta
- Tietää tilaus-toimitusketjun keskeiset vaiheet ja ymmärtää kokonaisvaltaisen suunnittelun merkityksen yrityksen toiminnan ohjauksessa
- Tuntee yleisimmät tuotannon/ toiminnan ohjauksen periaatteet
- Tuntee erilaisia jakelutievaihtoehtoja ja oman yrityksensä jakelutiet sekä koti- että kansainvälisillä markkinoilla
- Ymmärtää laatu-, ympäristö- sekä työterveys- ja -turvallisuusjärjestelmien ja niiden tavoitteiden merkityksen tilaus-toimitusketjun eri vaiheissa sekä noudattaa annettuja toimintatapoja ja ohjeita työssään
- On kokonaisnäkemys yrityksen taloudenhoidosta ja tulokseen vaikuttavista tekijöistä sekä yrityksen pitämisestä kilpailukyisenä toimialallaan
- Tuntee myös materiaalitoimintojen kustannusvaikutukset yrityksen talouteen ja ottaa taloudellisuusnäkökulman huomioon omassa toiminnassaan
- Tuntee yleisimmät toimituslausekkeet sekä koti- että kansainvälisessä kaupassa
- Tuntee yrityksen toimintaan liittyvät riskit sekä keinoja yritysrisikien hallintaan

Esimiesvalmiudet

- Tutkinnon suorittaja ymmärtää ihmisten ja toimintojen johtamisen merkityksen organisaation kilpailutekijänä
- Arvostaa työtovereitaan ja saamaansa rakentavaa palautetta
- Kannustaa työtovereitaan ja työyhteisöään jatkuvaan osaamisen kehittämiseen uusissa ja muuttuvissa asioissa
- Ottaa työssään huomioon vastuunsa ympäristön turvallisuuden edistämisestä ja perustyöturvallisuudesta.
- On yhteistyökykyinen ja edistää aktiivisesti organisaation yhteistoiminnallisuutta
- Ymmärtää niin yksilön kuin ryhmänkin käyttäytymisen psykologiaa ja lainalaisuuksia vuorovaikutustaitojensa sekä itseohjautuvuutensa kehittämiseksi
- Reagoi nopeasti erilaisissa tilanteissa, hänen päätöksentekonsa on harkittua ja hän löytää vaihtoehtoisia ratkaisuja eri tilanteissa

- Kyetäkseen toimimaan myönteisesti vuorovaikutuksessa erilaisten ihmisten kanssa hän tiedostaa omat voimavaransa ja kykenee suhteuttamaan ne muuttuvaan työympäristöön ja tehtäviinsä
- Ymmärtää vastuunsa työstään yksilönä ja ryhmän jäsenenä
- Ymmärtää avoimen viestinnän merkityksen sekä esimiehen viestintävastuun ja alaisten odotukset informaation saannissa
- Hallitsee kokous- ja neuvottelukäytännön
- Tuntee työlainsäädännön periaatteet ja työsopimuslain sekä oman alansa työehtosopimuksen keskeiset asiat samoin kuin työnantajaa ja työntekijää koskevat oikeudet ja velvoitteet sekä toimii niiden mukaisesti
- Pystyy erittelemään oman työpaikkansa henkilöstön työhönottokriteerit

Varastotoimintoihin liittyvät ajojärjestelyt

- Tuntee kotimaiset ja kansainväliset kuljetuspalveluvaihtoehdot sekä niihin liittyviä lisäpalveluja
- Tuntee sekä kotimaiset että kansainväliset toimituslausekkeet ja lähettäjän vastuut kuljetustapahtumassa sekä keinoja vahinkoriskien hallintaan
- Tuntee yrityksen tärkeimpien asiakkaiden toimitusaikataulut ja käytettävät kuljetuspalveluvaihtoehdot
- Osaa laskea tarvittavan lastitilan ja tehdä kuljetustilauksen sekä kotimaan että kansainvälisissä kuljetuksissa
- Tuntee kuljetuskustannusten muodostumiseen vaikuttavat tekijät sekä rahdin muodostumisperiaatteet kotimaan maantiekuljetusten yleisimpien rahditusperusteiden mukaisesti
- Tuntee liikennöinnin ympäristölle aiheuttaman rasituksen ja pyrkii vähentämään sitä omassa vaikutuspiirissään olevissa kuljetustapahtumissa
- Tuntee kuljetusvahinkojen syntyminen syyt ja ehkäisee niitä omassa työssään.
- Osaa arvioida kuljetuspalveluvaihtoehtojen laatua

Vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely

- Tietää aineiden ja kemikaalien ryhmät, joihin sovelletaan asetusta vaarallisten aineiden ja kemikaalien varastoinnista

- Osaa käyttää erilaisia tiedonhankintakanavia löytääkseen tietoja vaarallisten aineiden ja kemikaalien varastointiin liittyvistä laeista ja asetuksista, säännöksistä ja määritelmistä sekä varastoinnin turvallisuusvaatimuksista
- Tietää laajamittaisen- ja vähäisen vaarallisten aineiden ja kemikaalien varastoinnin erot sekä yleiset vaarallisten aineiden ja kemikaalien säilyttämistä koskevat määräykset
- Tuntee ohjeet vaarallisten aineiden pakkauksista varastoinnin kannalta
- Tuntee yrityksensä turvallisuusohjeet ja noudattaa niitä
- On EA1-koulutus tai hän on hankkinut vastaavat tiedot

Yrittäjäyys

- Ymmärtää logistiikkatoiminnot yritysten keskeiseksi kilpailutekijäksi, tietää logistiikassa tapahtuneet muutokset sekä niiden vaikutukset varastotoimintoihin
- Ymmärtää ja pystyy arvioimaan varastopalveluyrittäjätoimintaa omasta näkökulmastaan mahdollisena tulevana yrittäjänä
- Osaa tarkastella varastopalveluyrityksen toiminnan käynnistämisen mahdollisuuksia ja riskejä
- Tuntee erilaisia yritystoiminnan aloitustapoja ja -muotoja
- Osaa kehittää yhdessä asiantuntijoiden kanssa karkean liikeidean ja tietää, millaisia taloudellisia, tuotannollisia ja henkisiä voimavaroja yritystoiminnan aloittaminen vaatii
- Kykenee laatimaan yhdessä asiantuntijoiden kanssa itselleen toteuttamiskelpoisen varastopalveluyrittäjänä toimimisen liikeidean
- Suorittaja ymmärtää asiakassuhteiden ja muiden yhteistyösuhteiden merkityksen osana menestyvää yritystoimintaa ja kykenee tältä pohjalta kehittämään näitä suhteita
- Osaa toimia yritystoiminnan talouden tärkeimpiä periaatteita noudattaen
- Pystyy tarkastelemaan myös suunnittelemansa yrityksen resurssitarvetta
- Tuntee yritystoimintaan liittyvää keskeistä lainsäädäntöä sekä yrittäjän asemaan ja työttömyysturvaan liittyviä perusasioita
- Osaa hankkia yrityksen perustamisessa ja toiminnan eri vaiheissa tarvitsemaansa tietoa ja asiantuntijapalvelua

Osaamisvaatimus kysely

1. Yrityksemme päätoimiala on: *

- varastointi
 kuljetus
 huolinta
 kauppa
 teollisuus

muu, mikä

2. Yrityksemme (tai palvelutuottajan) varasto-organisaation henkilömäärä on: *

- 1-5 henkilöä
 6-10 henkilöä
 11-20 henkilöä
 21-50 henkilöä
 yli 50 henkilöä

3. Miten tärkeiksi koet seuraavat asiakokonaisuudet varastoalan ammattimaisen työn teon näkökulmasta? *

	1= ei lainkaan tärkeä	2= vain vähän tärkeä	3= tärkeä	4= erittäin tärkeä
Tavaran vastaanotto	☐	☐	☐	☐
Yrittäjyys	☐	☐	☐	☐
Kansainvälisten yhteyksien hoitaminen	☐	☐	☐	☐
Kuljetusalan työnjohtajana toimiminen	☐	☐	☐	☐
Tuoteryhmän hoitaminen	☐	☐	☐	☐
Esimiesvalmiudet	☐	☐	☐	☐
Vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely	☐	☐	☐	☐
Markkinointitoimenpiteiden toteuttaminen	☐	☐	☐	☐
Tilaus-toimitusketju	☐	☐	☐	☐
Varastoinnin ohjaus ja suunnittelu	☐	☐	☐	☐
Tullaustoimenpiteet EU:n sisä- ja ulkokaupassa	☐	☐	☐	☐
Kauppasopimuksen toteuttaminen	☐	☐	☐	☐
Jakelupalvelun tuottaminen viestiinvälitys- ja logistiikkapalveluissa	☐	☐	☐	☐
Huolintatoimeksiantojen hoitaminen	☐	☐	☐	☐
Varastotoimintoihin liittyvät ajojärjestelyt	☐	☐	☐	☐
Kehitystehtävän suunnittelu (työpaikalla tehtävän projektityyppisen toiminnan suunnittelu, toteutus ja raportointi)	☐	☐	☐	☐
Varasto- ja terminaalitoimintojen organisointi	☐	☐	☐	☐
Kuljetustoimintojen suunnittelu ja organisointi	☐	☐	☐	☐
Tavaran lähetys	☐	☐	☐	☐

Myynnin toteuttaminen	☐	☐	☐	☐
Viestinvälitys- ja logistiikkapalvelujen tilaus- ja toimitusprosessien hoitaminen	☐	☐	☐	☐
Asiakastyön hoitaminen viestinvälitys- ja logistiikkapalveluissa	☐	☐	☐	☐
Työssäoppimisen ohjaaminen (opiskelijan ohjaaminen työtehtävissä)	☐	☐	☐	☐
Tavaran säilytys ja keräily	☐	☐	☐	☐

Tällä kyselyn toisella osuudella kartoitetaan henkilöstönne osaamistarpeita koko yrityksenne näkökulmasta. Ts. onko yrityksellänne osaamisen kehittämisen tarvetta ko. asia/työkokonaisuuksien osalta. Arvioi kutakin kohtaa asteikolla 1-4 (1=ei lainkaan tärkeä, 2=vain vähän tärkeä, 3=tärkeä, 4=erittäin tärkeä)

4. Kuinka tärkeiksi koet seuraavat asiakokonaisuudet yleisesti ottaen yrityksesi henkilöstön osaamisen näkökulmasta? *

	1= ei lainkaan tärkeä	2= vain vähän tärkeä	3= tärkeä	4= erittäin tärkeä
Kansainvälisten yhteyksien hoitaminen	☐	☐	☐	☐
Kauppasopimuksen toteuttaminen	☐	☐	☐	☐
Huolintatoimeksiantojen hoitaminen	☐	☐	☐	☐
Tullaustoimenpiteet EU:n sisä- ja ulkokaupassa	☐	☐	☐	☐
Tuoteryhmän hoitaminen	☐	☐	☐	☐
Myynnin toteuttaminen	☐	☐	☐	☐
Markkinointitoimenpiteiden toteuttaminen	☐	☐	☐	☐
Työssäoppimisen ohjaaminen (opiskelijan ohjaaminen työtehtävissä)	☐	☐	☐	☐
Viestinvälitys- ja logistiikkapalvelujen tilaus- ja toimitusprosessien hoitaminen	☐	☐	☐	☐
Asiakastyön hoitaminen viestinvälitys- ja logistiikkapalveluissa	☐	☐	☐	☐
Jakelupalvelun tuottaminen viestiinvälitys- ja logistiikkapalveluissa	☐	☐	☐	☐
Kuljetusalan työnjohtajana toimiminen	☐	☐	☐	☐
Kuljetustoimintojen suunnittelu ja organisointi	☐	☐	☐	☐
Varasto- ja terminaalityötoimintojen organisointi	☐	☐	☐	☐
Kehitystehtävän suunnittelu (työpaikalla tehtävän projektityyppisen toiminnan suunnittelu, toteutus ja raportointi)	☐	☐	☐	☐
Tavaran vastaanotto	☐	☐	☐	☐
Tavaran säilytys ja keräily	☐	☐	☐	☐
Tavaran lähetys	☐	☐	☐	☐
Varastoinnin ohjaus ja suunnittelu	☐	☐	☐	☐
Tilaus-toimitusketju	☐	☐	☐	☐
Esimiesvalmiudet	☐	☐	☐	☐
Varastotoimintoihin liittyvät ajojärjestelyt	☐	☐	☐	☐
Vaarallisten aineiden varastointi ja käsittely	☐	☐	☐	☐
Yrittäjyys	☐	☐	☐	☐

5. Kyllä, haluan osallistua Kauppalaaki & Sopimusoikeus -seminaari arvontaan. Täytä alle yhteystietosi:

Etunimi

Sukunimi

Matkapuhelin

Sähköposti

Yritys / Organisaatio

Asema

Bisnode-haun kohderyhmät

Maa

- Suomi
 - Helsinki
 - Espoo
 - Vantaa
 - Tuusula

Toimialat

- C Teollisuus
 - 10 Elintarvikkeiden valmistus 15 kpl
 - 11 Juomien valmistus 1 kpl
 - 14 Vaatteiden valmistus 8 kpl
 - 16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontatuotteiden valmistus 5 kpl
 - 17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus 3 kpl
 - 18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen 15 kpl
 - 22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus 8 kpl
 - 23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus
 - 24 Metallien jalostus
 - 25 Metallituotteiden valmistus (pl koneet ja laitteet) 13 kpl
 - 26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus 15 kpl
 - 27 Sähkölaitteiden valmistus 14 kpl
 - 28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus 17 kpl
 - 29 Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus 4 kpl
 - 30 Muiden kulkuneuvojen valmistus 8 kpl
 - 31 Huonekalujen valmistus 8 kpl
 - 32 Muu valmistus 18 kpl
 - 33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus 18 kpl

G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus

- 46 Tukkukauppa (pl moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa) 411 kpl
- 49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus
- 52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta
- 53 Posti- ja kuriiritoiminta

Työntekijät

- 0- yli 1000, eli kaikki

Liikevaihto

- 0-20 milj euroa ja yli

Päättäjät

- Ylin johto
- Hankinta
- Henkilöstö
- Tuotanto
- Myynti

Yritysmuoto

- Yritykset
- Julkinen sektori

Luottoluokitus

- Neutraali

Muut valinnat

- Vain sähköpostiosoitteen sisältävät